

augija nutarē šiais metais [si-
i sau dar i vāliava

IS AMERIKOS.

NEMALONUS TEISMO NUSPRENDIMAS.

Portland, Ore. Už pergretą vazinimą automobilu, teisėjas J. H. Stevenson pasiuntė milijonierių W. C. Barkerą penkias dienas akmenis daužyti dirbamam plantui. Milionierius meldė pasikeisti bausmę kad ir didelį mokesčių, būtų užmokėjęs ir pusę milijono, kad tik paliosuotų nuo akmenų daužymo, bet teisėjas nesusimylėjo. Reikis todėl milijonieriui akmenis daužyti. Bet mažai, turbūt, Amerikoje yra tokių užsispyręlių teisėjų.

TEISĖJAS TEISMAN PATRAUKTAS.

Omaha, Nebr. Prisaikintųjų teismas atsakomybėn patraukė buvusį teisėją ir prokuratorių Irvingą Basterą už panaudojimą pašto prigaičiams tikslams ir lupimą nuo žmonių be jokio pamato kyšių. Už tą patį prasižengimą teisman atiduoti ir du advokatai, o trys dar laukia, kada juos teisman pašauks.

ALASKOS BILIŲ SENATAS PRIĖMĖ.

Washington, D. C. Kelios dienos pirmiau žmonių atstovų rūmas priėmė sumanymą iš izdo skirti 35 milijonus doliarų padirbimui Alaskoj, per visą jos ilgumą, geležinkelio, nes mat turinti Alaskoj kasyklas milijonieriai, žinodami, kad geležinkelis neapsimokės, reikalavo, kad jiems valdžia tautos lėšomis geležinkelį padirbtų. Sumanymą tą dabar priėmė ir senatas, ir jis turi būti išpildytas.

KANDIDATŲ RINKIMAI.

Jacksonville, Ill. Kovo 10 d. atsibuvo čia rinkimai kandidatų miesto valdininkų vietoms. Išėjus vien policijos perdėtinį, visoms kitoms vietoms išrinko moteris kandidatas. Nors čia vienok valdžia bus moterų rankose, bet jos visgi be vyro policijos perdėtinio pagalbos ne daug ką galės padaryti; vyrams todėl nėra reikalo per daug nusigąsti ir leisti pakinkiams drebėti.

BEDARBŲ ARMIJA PASILIKS MIESTE SACRAMENTO.

Sacramento, Cal. Bedarbių vadovo Kelly surengta kelionė iš Californijos Washingtoną, kaip rodosi, liks neįpildyta, nes tarp 1,700 bedarbių kilo nesutikimai, 700 atsisakė vadovo klausyti ir nuo jo pasitraukė. Nepasisekęs mušis su policija mat daugeli darbininkų atšaldė.

PIENO KAINOS.

Elgin, Ill. Pieno trustas pasiskirs pieno kainas vasaros mėnesiams siurčiuose Illinois, pietiniuose Wisconsin ir vakariniuose Indianos kraštuose. „Milk Producers' Ass'n.“ reikalauja vidutiniškų pieno kainų po \$1.50 už šimtą svarų nuo išdirbėjo ir po \$1.25 už 8 galionus pieno pardavinėtojams.

IS ŠLAPIŲ SAUSI.

La Crosse, Wis. Per atsibuvusius kovo 11 d. dieną rinkimus daugely maži miestelių laimėjo sausieji, taigi salinų prieštai. Miestelių Fountain sausieji laimėjo 48 balsais, Lanesboro 72 balsais daugumos, Spring Valley 85 balsais. Mieste Rushford šlapinuosius visiška pergale. Vien Stewardville sausieji pralose.

REIKĖJO NUSILENKTI.

Dėl protestų ir grumojimų atlygimui Suvenytos Valstijos turėjo išsižadėti reikalavimą, kad gabenanti ateivius Amerikon garlaiviai, laike kelionės turėtų amerikoniškus daktarus ir, žinoma, juos dykai vežiotų ir maitintų. Butų tai gerai buvę amerikoniškiems daktarams dykai pasivažinėti; dar gal užtai nuo garlaivių kompanijų ir atlyginimo būtų galėję pareikalauti. Butų tai ištikro labai gerai atnuriintiems praktikos daktarams politikieriams.

PASIMIRĖ PAGARSĖJĘS ISRADĖJAS.

New York. Kovo 12 d. pasi-mirė čia pagarsėjęs išradėjas George Westinghouse, išradęs jo vardu vadinamą orinę bromą. Pasimirė jis nuo širdies ligos, išgyvenęs 68 metus. Westinghouse

gimė mieste Schenectady, N. Y. 1846 metuose.

EXPLOZIJA PARAKO DIRBTUVĖSE.

Cairo, Ill. Parako dirbtuvėse „Miami Powder Co.“ kovo 12 d. atsitiko baisi eksplozija, kuri išnaikino visas dirbtuves. Du darbininkai tapo eksplozijos mirtinai sužeisti. Nuo ko užgimė eksplozija, kas ją pagimdė, tas nesusėkta.

SUSIŽIEDUOS.

Washington, D. C. Pagarsinta, jog neužilgo susižieduos jauniausioji prezidento Wilsono dukterė Eleanor Randolph Wilson su izdo ministru William G. McAdoo. Vestuvės jų atsis bus birželio mėnesį. Izdo ministris McAdoo turi 50 metų, yra našlys, turi šešetą vaikų, iš kurių du jau apsiėdė. Prezidento dukterė turi 24 metus.

DIDŽIAUSIAS AMERIKOS KARIŠKAS LAIVAS.

Newport News, Va. Čia likosi jūros nuleistas didžiausias Amerikos kariškas laivas, padirbtas Suvenytų Valstijų kariškam laivynui, mušio laivas „Texas.“ Taisai laivas turi dešimt 14-colinių (tik diametre turi jų vamzdžio skylę) kanonų ir 21 penkių colių. Laivas turi 573 pėdų ilgio ir 95 pėdų pločio. Sunkenybės gali paimti 27,000 tonų. Mašinos turi 35,000 arklių pajėgų. Greitumas jo—23 mazgai į valandą.

GUBERNATORIUS NENORI PREZIDENTO KLAUSYTI.

Texaso gubernatorius Colquitt nenori laukti, kol prezid. Wilson ir jo ministrai griebsis ko nors apgynimui Texaso gyventojų. Jisai viešojo kalboje pasakė, jog ne tik koks svetimas krastis, bet ir centrališkoji valdžia negali jam uždrausti griežtis tokių priemonių, kokios jam pasirodys reikalingos jo valdomos valstijos gyventojų apgynimui. Tokiu būdu, kaip matyti, Texas nori nuo centralės valdžios globos pasiliuosuoti, pats nori savo naminius ir užrubežinius reikalus tykarkyti, nes prezidento Wilsono ir ministro Bryano nerangumas jau nusibodo; neužganėdintų yra ir daugiau valstijų, bet kad Texas daugiausia kenčia nuo netvarkos Mexike, tai jis pirmiausia ir atsiliepė. Tokiu būdu atskiros valstijos gali panorėti nuo Washingtono kontrolės ir globos pasiliuosuoti, bet tasys svetimiems kraštams nebus visai reikalo su prezidentu kokius nors sutarimus daryti. Bet ką gi atskirų valstijų gyventojai gali daryti, jeigu prezidento valdžia negina priderančiai atskirų valstijų reikalų. Senatorius Hill Washingtono senatę apreiškė, jog Mexike iki šiol užmūsta 180 amerikonių, o prezidentas Wilson dar užtai Mexiko atsakomybėn nepatraukė. Dėl neveiklumo prezidento Wilson valdžios, žudo kantrybę ne tik svetimi kraštai, bet ir sudėdancios Suvenytos Valstijos atskiros valstijos.

SENATAS BE PATAISŲ PRIIMS BURNETT'O BILIŲ.

Washington, D. C. Svarstanti sunkinti ateivystę Burnett'o bilių senato komisija be pataisų patarė priimti tą bilių, palikti jame ir reikalavimą, kad Amerikon negalėtų atkakti nemokanti rašyti ateiviai, nes nors tokiame reikalavime prezidentas nepitaria, bet dėl jo nevetuosias biliaus. Tokiu būdu, be abejonės, Burnett'o bilių priims su tuom reikalavimu ir pilnas senatas.

UŽSIDARO EXPRESSO KOMPANIJA.

New York. Direktoriai United States Express Co. nutarė likviduoti savo biurus ir visą reikalą, nes kompanija neįstengia konkuruoti su pačiu, kuris pigiau veikia siuntinius žmonėms prištato.

GYVA KONTRABANDA.

Los Angeles, Cal. Šerifo pagelbininkas užklupo važiuojančių automobilu 18 chimiečių ir 2 baltspalvių. Buvo tai nariai organizacijos, kuri užslima gabenimu slapta chimiečių Amerikon. Keturi chimiečius pagavo, kitiems pasisekė pabėgti.

SVEČIAS.

Atkako Amerikon savo laike pagarsėjęs angliškos kariūmenės vadovas pulkininkas Younghouse

„Bedarbių Armija“, kuri mėgino traukti iš San Francisco į Washingtoną, skersai visas Suvenytas Valstijas. (Skait. žiniose „Iš Amerikos“).

land, kuris pirmas baltspalvis su angliška kariūmenė atėjo į šventą lamaistų miestą Lhasę, Tibetę.

SUĖMĖ PRANAŠĄ.

Seattle, Wash. Suėmė čia uždėtoją tikėjimiskos sekos „Heliga.“ pastorių Albertą Dahlstromą už peržengimą Manno teisėjų, taigi už gabenimą merginų paleistuvingiams tikslams. Dahlstrom savo pamoksluose garbindavo daugpatystę. Jam pasisekė kelias jaunas svedes prie savo tikėjimo patraukti ir su jomis jis gyveno Chicago, St. Paul, Minneapolis, Denver ir kitur.

PLEŠIKŲ UŽPUOLIMAS.

Peoria, Ill. Netoli Manitus traukinį Chicago & Northwestern geležinkelio užpuolė plėšikai. Užmušta traukinio mašinistas ir vienas plėšikas, o du šerifai pagelbininkai ir viena moteris gana sunkiai pašauti. Suimta trys plėšikai.

MEXIKONŲ UŽPUOLIMAS.

San Diego, Cal. Kovo 14 d. trys plėšikai mieste Tecate užpuolė maitinę ir pašto staciją ir triobą uždegė. Sunkiai pašovė pašto perdėtinį ir maitinės valdininką. Užpuolikai, kaip sako, buvo mexikonai; jiems pasisekė pabėgti.

PAČTO PALENGVINIMAI.

Washington, D. C. Nuo dabar pačiu per pirmą ir antrą juostą bus galima siuntinėti paketai nuo 20 iki 30 svarų: sviesto, kiaušinių, daržovių, vaisių, paukščiųienos ir panašių produktų. Įpakavimas turi būti toks: jau, kokio reikalauja ekspresinės kompanijos.

VAIKŲ DARBO KONFERENCIJA.

New York. Kovo 15 d. čia likosi atidaryta dešimta metinė konferencija vaikų darbo priežiūros. Atidarymo kalbą laikė Dr. Felix Adler. Dr. Adler yra perdėtinis tautiškos komisijos priežiūrei vaikų darbų. Užsirašiusių kalbėtojų yra ir daugiau.

GAISRAI.

New York. Gaisras, išnaikino keturis didelius namus, o pagadino penkis. Sužeista prie to daug žmonių. Suviršus šimtas negrų šeimynų neteko pastogės. Nuostolių ugnis pridirbo ant sumos \$250,000.

Portland, Ore. Kovo 12 diena siautė čia didelis gaisras, kuris išnaikino šešis namų blokus. Sudegė ir du prie kranto stovėję laivai. Nuostolių ugnis pridirbo ant milijono doliarų.

St. Louis, Mo. Sudegė čia Atletų Klubo rūmai, užgnis taip greitai platinosi, kad žmonės neįstengė visi išsigelbėti. Sudegė 32 žmonės, o daug sunkiai apdegė ir apsikulė.

Bridgeport, Conn. Sudegė čia dideli ant šešių aukštų namai; sudegė ir trys žmonės. Ugnis atsirado naktį, kada namų gyventojai miegojo.

IS DARBO LAUKO.

Raymond, Wash. Pasibaigė streikas darbininkų gontų dirbtuvėse, kuris traukėsi nuo vasario 18 dienos. Darbininkai sugrįžo darban, bet per streiką nieko nepelnė.

Washington, D. C. Perdėtinis, kongreso komisijos paskirtas ištirti streikus kasyklose pietiniuose Colorado apskrityse, Foster, gavo žinią, jog kareiviai milicijos genolo John Chase sudraskė sėtras, laukuose streikierių pastatytas, nes juos iš kompanijos namų su šeimynomis išmetė; dabar juos ant šalčio su mažai vaikai ir moterimis išmetė ir iš jų pastatytų šėrų, nes mat ir tos sėtros buvo pastatytos ant kompanijos žemės.

Milwaukee, Wis. Sulys miesto tarybos surinktų žinių, yra čia suviršus 7,000 darbininkų, neturinčių darbo.

Lackawanna, N. Y. Čia rengiasi statyti kokso pėčius ir porą kitokių dirbtuvių, o tame ir lokomotyvų dirbtuves, kur ras darbą keli tukstančiai darbininkų.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

New York. Miesto komisija čia tyrinėjo darbo išlygas dirbtuvėse saldinių ir popierinių dėžių ir persitikrino, jog tose dirbtuvėse, ypač merginoms, moka nedagius kaip \$8.00 į savaitę, o daugelis jaunų merginų gauna po \$1.50, iš ko išmisti negalima.

kad tavorai buvo nuo ugnies apsaugoti „Insurance“ kompanijoj. Gaisro priežastys nežinomos.

Ypatingos prakalbos. Kovo 8 d. š. m. pobažnytinėje lietuvių svetainėje buvo prakalbos. Pirmas kalbėjo vietos kleb. kun. Matulaitis apie čion atvykusio kun. Kemešio, „Draugo“ redaktoriaus, atsilankymo tikslą, kurį ir perstatė kalbėti.

Kun. Kemešis kalbėjo truputį apie Lietuvos kultūrą ir kaip lietuviai krikščionys ją kelia. Ten (Lietuvoje) gerų lietuvių-krikščionių, skaitančių laikraščius, anot kalbėtojo, yra per 25,000, o prieštikybinių esą tik 7,000 skaitytojų.

Apie Amerikos lietuvių ir jų spaudą kalbėtojas, nekalbant jau apie agitaciją už „Draugą“, daug-maž pasakė šiaip: gerų katalikiškų laikraščių esą tik—3, bedieviškų net—13. Tuos bedievių laikraščius skaito apie 120,000 skaitytojų; iš jų yra tik 3,000 bedievių, o 17,000 esą tikri katalikai; tie 17,000 katalikų, skaito bedievių laikraščius. Taigi, girdi, neturėtų taip būti. Geriems katalikams, bedievių laikraščius reik boikotuoti—nepirkti, neskaityti. Kalbėtojas paskirstė Amerikos lietuvių laikraščius į tris sruves—kairiuosius, dešiniuosius ir vidurinius-tautiškuosius. Pastarieji esą be tikslo—tik dairosi tai į vieną, tai į kitą pusę. Keletas girtų ir vietinis kleb. kalbėtojai trūkdė. Kleb., juokus darydamas su parapijonais (gal dėlto, kad juos pritraukus užsirašyti „Draugą“), net kelis sykius pertraukė kalbą, kas, matomai, kalbėtojų gadino nervus.

Antgalo vėl kalbėjo kun. Matulaitis: girdi,—buvant čia Dr. Basanavičius, dariau juokus iš jo barzdelės, o dabar iš kun. Kemešio ir-gi pajukavau. Kaip ten nebūt, bet bereikalingai minėt Dr. Basanavičiaus vardą ir barzdelę, ir daryti iš to publikoje juoką, visgi tai jau nelabai didelio humoro. apsiereikšimas. Visgi, kaip ten nebūt,—kas Dr. Basanavičius, tai nekoks ten kunigius... Beto, agitavo už „Draugą“ ir jis, o kitus laikraščius peikė. „Lietuvą“, girdi, galima iš bėdos skaityti, bet jokios iš jos naudos nėra, nes ji („Lietuva“) esanti, girdi, bespalvė (?), o jos leidėjas—A. Olsauskis, tai esąs didelis „griešnininkas“, „bagočius“.

O šis sako: 75 centai. Vaikinas sako jam: „Gerai, Tamista, duok man 50 c., tada liksiu ir aš nariu šios kuopos.“

R. Štinikas, išgirdęs tai, sako: „Nesuprantu, kame čia dalykas.“ Tad vaikinas ir aiškina: — Žinai, Tamista, bus jau 6 mėnesiai, kaip kaltas \$1.25 man už „solderį“, dėlto aš norėčiau atsilygint.“

Tada prakalbų vedėjas užkai-to, lyg keptas vėžys, ir nežinojo, ką ant tokios sociologijos atsakyti.

Gaila tokių vaikinelėlių, kad skriaudžia ne tikie gospadinės ir mėsiniukas, bet podrag ir patis save. Čia pereitą savaitę vienas toks vyruks pabėgo, nuskriaudamas gospadinę ir mėsiniuką.

Kovo 7 d. čia atsibuvo susirinkimas apsvaistymui tvėrimo „Lietuviškos Ko-operacijos.“ Ir čia kalbėtojų buvo p. B. Montvydas. Nors jis persistatė gerai žinančių ko-operacijos reikalus, bet iš jo kalbos mažai rockfordiečiai turėjo naudos.

Jis nurodė tik gersias puses, kad niekuomet, girdi, „korporacija“ negalinti bankrutuoti. Bet iš publikos buvo klausimas, dėlko subankrutino p. Montvydų korporacija, kuri buvo pradėjusi leisti neva satyros laikraštį „Pipirą.“ Tad jis aiškino, jog lietuvių moteris, girdi, mažai pipirų deda į barščius, dėlto ir jis su pipirais negalėjo biznio išvairyt. Bet tai sako ne aš leidau „Pipirą“—tai mano brolis.

Negerai tokį niekam netikusį brolių turėt, kuris visur užkliuva. Bet, turbūt, vargiai broliui tos visos nuodėmės priklauso.

Prakalbose Buves.

IS BROCKTON, MASS.

Gaisras. Kovo 6 d. iš ryto kito gaisras B. P. Miskinis „Lietuvės“ agento, krautuvė. Sudegė visas tavoras, taigi nuostoliai gana skaudūs. Girdėti, vienok,

aiškinamas bedarbe, kurią kenčia dangelis vietos lietuvių; kiek surinkta už tiktus—neteko sužinoti. Šisai vakaras galėtų būti pavyzdžiu ir kitų miestų lietuviams ir paraginti juos nepamiršti Tautos Namų reikalo.

Gegutė.

IS FOREST CITY, PA.

Vakaras. Neseniai susitvėrusios Vinco Kudirkos Dainininkų ir Lošėjų Draugystės pajiegonis vasario 23 d. tapo suruoštas vakaras. Vaidinta du veikalai: „Tik-tai niekam nesakyk“ ir „Amerika Partije.“ Vaidinimas atlikta gerai. Ypatingai pasižymėjo geru atlikimu antramjame veikalė pp. J. K. ir J. Rakauskai siuvėjo ir falbičiko rolę.

Apert vaidinimo, buvo dar dainų ir deklamacijų. Kiek galima buvo pastebėti, žmonės vakarų liko užganėdinti.

K. Duda.

IS MELROSE PARK, ILL.

Susirinkimas. Salionams pavojus. Darbai. Kovo 8 d. D. L. K. Algirdo draugystė turėjo savo metinį susirinkimą. Svarbiausius klausimų, pakeltų šiame susirinkime, buvo paskyrimas organo draugystei. Berods, dar priešmetiniam susirinkime kokiui tai būdu tapo nutarta, kad draugystės organu buvo „Keleivis.“ Bet tasai nutarimas daugumai draugystės narių nelabai patiko. Kiti, kaip ir negalėjo būti, kadangi draugijon priklausio vos koki 4—6 ano laikraščio bičiuliai, o didelė dauguma, suviršus šimtas narių, nieko bendro su to laikraščio pakraipa neturi ir vargu norės kuomet nors bent ką turėti. Tačiau organo klausime kilo daug nesusipratimų. Daugelis reikalavo, kad organu būtų paskirtas kurisai nors tautiškių laikraščių. Tačiau čia taipogi negalima buvo jokių būdu sutikti: vieni norėjo vieno laikraščio, kiti—kito. Taip, galutinai nieko kaslink laikraščio nematė, išsiskirstė žmonės iš susirinkimo.

Dabar tasai klausimas norima išristi sekantią būdu: draugystės sekretorius išsiuntinėsi visiems draugystės nariams atvirutes su užklaimu, koksai laikraštis yra pageidaujamas kaip organas; kiekvienas narys ant atvirutės turės parašyti tinkamą, jojo nuomone, laikraštį ir atvirutę pasiųsti sekretoriui. Tokiu būdu tikimasi lengviau iširti daugumos nuomonę ir paskirti organą. Tiek su susirinkimu.

Mūsų salioninkai pastaruoju laiku vaikščioja visai nusiminę. To didelio nusiminimo priežastim yra tai, kad šisai miestelis nuo gegužės 1 d. žada verstis visai sausu, tai yra išnaikinti visas savo smukles. Susipratę žmonės iš to labai džiaugiasi, nes, jeigu tai įvyks, nemaža liks pas žmones pinigų, sveikatos ir laiko suvartoti geresniems tikslams.

Darbai tuom tarpu čia eina silpnai. Yra užtektinai žmonių be darbo.

„Lietuvos“ skaitytojas.

IS GRAND RAPIDS, MICH.

Lietuviška draugija, kuri mažai lietuviškumo turi savyje. Atvykus Amerikon Tautos Namų atstovams, Dr. J. Basanavičiui ir p. M. Yčiui, buvo girdėtis ne-karta kalbant, jog tai geriausia prota pažinti, taip sakant, tikrąjį kiekvienos mūsų draugijų ir pavienios ypato kailį. Kaip tenai kiekviena draugija neaukų, kokia didžiai tautiška save nevadina, tikrasai draugijos kailis kuoaikšciausiai pasirodys iš to, kaip ta draugija atsineš į Tautos Namus, bendriaušįjį mūsų lietuvių, reikala. Čia tarp dviejų kedžių negalima buvo sėdėti. Vienas iš dviejų išėjimų: arba darbu, auka, prisidėti prie bendrojo darbo, arba parodyti tikrą neužuojantą tautos reikalams.

Tautos Namų atstovų atsilankymas buvo tuom kostuvis, aciu kuriam tikrai tautiškosios draugijos pasisekė atkosti, atskirti, nuo ty draugijų, kurios tiktai nešiojo tautišką vardą, ištikrųjų tautiško savyje visai neturėdamos, nežiurint jokių konstitucijos pagrąfų apie tautiškų reikalų rėnimą. Nors Tautos Namų atstovai senai jau sugrįžę Lietuvon, bet tasai košimas pas mus Grand Rapids'e dar tiktai dabar pasibaigė; pasirodė tikrasai vei-

NUO REDAKCIJOS

Via laikraščiu slunčiamis rankraščiais turi but pažymėti autoriaus parašą ir adresą. Pasirašantys pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žiniui, ir savo tikrąjį vardą. Redakcija pasilieka sau teisę atsiųsti namo į rankraščius trumpai ir taisyti.

Netinkamus laikraščiu rankraščius Redakcija, pareikalavusi, grąžina autoriui atgal po šešėnias. Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Kas pigus, tai pigus... "Kiekvienas kupčias savo tavorą giria,"—apie tai jau senai žinome, ir todėl mums neįsta, išgirdus kokį žydėl-kupčiuką, kuris giria savo silkes, kad jos esančios net "iš Paryžiaus," arba kokį dievo-baimingą pedliorėlį, užtikrinantį, kad jo ražančiai, ar maldaknygės net iš "paties Rymo" pargabentos ir "švento Tėvo paglabaslo-vytos..." "Business is business," ir nieko su tuom nepadarysi: taip jau, veizk, tarp pigių kupčelių priimta; pigus jų "biznis," tai pigus ir pasigarsinimai...

Cia, vienok, neprošai buty prīminti ir kita priežodį,—lenkų priežodį "Co wolno księdzu, to nie organicie" (kas valia kunigui, tai ne dūdoriui). Pačmę šita priežodį atbulai, pasakytum: "Kas valia pigiam kupčeliui, tai nevalia... na, sakysim, redaktorui."

Mūsų žmonės labai myli prakalbas. Prakalbonis jų kita kartą suviliosi daugiausia į svetainę, negu pamokslu į bažnyčią: mat vienur jie eina iš savo liuso no ir dar užmoka, kad prakalbų pasiklausyti, kitur gi jie eina, taip sakant, iš priedermės—"Dievo žodžio išklaudyti."

Ne dyvai todėl, kad prakalbonis pas mus visis plačiai naudojasi. Iš pradžių jomis naudotasi vien todėl, kad žmones paraginti prie vienijimosi, apšvietos, blaivumo, padomumo ir panašiu girtinų dalykų. Vėliau, tačiau, po "apšvietos" skraiste prakalbonis įsikverbė ir paprastas biznis, gėseit. Nesmagu pasakyti, kad tuom laikais, berods, naudo-jasi tie, kurie, kaip sykis, turėtų kitus persergėti, jog po apšvietos skraiste neprideri gėseitų varyti.

Mēs turime mintį mūsų nekurių laikraščiu redaktorių. Mūsų žmonių numanymu, redaktorių yra "manduriausis ir mokyčiausias žmogus," kuris žino viską, kas "ant svieto dedasi." Ir todėl toks žmogus yra, ar turi būti, "labai geras ir garsus kalbėtojas." Ir redaktorių važiuoja "misijas" laikyti, prakalbas sakyt. Ne tai, kad kokiai žymiai progai pasitaikius, bet net pagal tam tikrą "marsrutą": kaip tas misijonierius "su Dievo žodžiu" važinėja dūselis iš sėtono macies gaudyti, taip musikiškas redaktorių važinėja su "apšvietos ir mokslo žodžiu" neva tamsumo švieti. Nieko prieš tai negalėtum pasakyti, nes kam gi apšvietos žodis nebūtų reikalingas? Jis reikalingas net ir mokyčiausiam, nes, anot patarlės: "amžių gyvenis, amžių mokinsies ir tai dar durniumi numirsi..." Taigi, nei prakalbų, nei to "apšvietos žodžio" nupeikti negalima. Nedidelė bėda, kad kas ten, turėdamas gerus norus, važinėja savo broliu "švieti," bet bėda tame, kad toks "švietėlis" važinėja, kreipsius savo tavoro prišikimę, kurį, suprantama, kaip anam pedliorėlį, reik išreklamuoti, kad jį pardavus. Taigi ir turime tokią neskanią regyklą: laikraščio redaktorių, garsiai pasiskelbęs, kad jis "apšvietą" platins, ar "darbininkų reikalus" ginąs, po to apskelbimo skraiste, po prakalbų priedang savo pigų biznį vairo: savo laikraščelį peršia ir savotišką "literatūrą" pardavinėja (tas, suprantama, reiskia centus ir doliarus).

Jau mēs sykį, berods, buvome išsireikę, kad tokiai pedliorėi, rasite, ir nelabai tinka laikraščio redakcijai atlikti. Tačiau tas dar buty pusė bėdos. Bet, kada mūsų redaktorių, pasipilęs, režia "apšvietos" prakalbą ir pradeda niekinti ir peikti kitus laikraščius ir nei neparausta, girdamas saviškį, kurį klapčiukai čia pat saleje po jo mokyta nosim pardavinėja, jam prenumerata renka, arba "šerius" pardavinėja, tai jau tada gali tikrai pasakyti, kad čia iš apšvietos turgu da-

roma, ir "mokslo" meškere doliarus gaudoma... Iš apšvietos apaštalo, iš kovotojo už idealą pasidaro smulkus, pigus pedliorėlis, savo tavorą giriantis,—kad jis esąs "ana, net iš Paryžiaus, ar Rymo" pargabentas. Žiurint į tai, ir gaila darosi ir gėda sykiu, kad mūsų laikraščio atstovai, azuot žmoniskai pilde savo pareigas, naudoja panašiai pigius irančius prieš savo kad ir išjiskius prietus.

Išdalies mēs prie to jau ir pripratome, nes, iš taip vadinamų mūsų socialistikų laikraščiu, jeigu neklystame, tik vienas redaktorių ("Kovos" redaktorių) panašia agentyste neužiima. Jeigu jis to nedaro vien tik todėl, kad, rasite, nepagarbės yra, kaip po "slauas" oratorių, tai jam garbė bent už tai. Visi kiti to pakraipos laikraščiai, berods, leidžia savo redakcijoms nusizeminti iki pedliorystės laipsniui. Bet pastaruoju laikų, girdime, kad maž-daug panašiu būdu ir vienas iš rimtesnių taip vadinamųjų "katalikiškų" laikraščiu buk panašiai darę. Jeigu tas teisybė, tai ištikro reik stebėtis, ir po-draug pasigailėti.

Redaktoriams, be abejonės, rūpi jų laikraščiu gerovė, tačiau nu redaktorių galima tikėtis didesnio takto: nedaryti po "apšvietos," ar "darbininkų," ar "katalikiškų" skraiste paprasto biznelio, o juo labiau nedaryti to žemais budais,—išgiran savo tavorą, o nupeikiant savo priešo tavorą. Juk gal-gale tas ir žmones demoralizuoja. O jeigu jau to nepaisoma, tai bent atsiminkit, kad panašiu būdu apšvietą pardavinėti, reiskia apšvietą profanuoti.

Pataria protestuot. "Katalikais" (num. 11), perspausdines jau žinomą mūsų skaitytojų ištrauką iš "Boston Globe" apie Bagočiaus nusiskundimą Augstiesiam Massachusetts valstijos teismui, buk jį lietuviai sugadino, nes jį yra be honoro ir anarchistiškų palinkimų, pataria, kad Lietuvių Spaudos draugija prieš tai užprotestuotų ir padarytų atitaisyti "tame pačiame angly laikraštyj "Boston Globe."

Panašų nutarimą, girdėjome, padariusi ir Lietuvių Daktarų Draugija Ameriko, kuri buk nutarusi atkreipti Liet. Spaudos Draugijos atydą į tokį Amerikos lietuvių gero vardo pažeminimą. Atitaisyti, berods, nieko nenkentų ir buty net geistina. Bet gi mēs manome, kad oficialis Lietuvių Spaudos Draugijos kišimasis į tai, ką ten koks vyrutis apie lietuvių burnoja, buty net perdidelė p. Bagočiui garbė, kurios jis, dėja, nėra vertas.

Gal užtektų, kad tai atitaisyti "Boston Globe" laikraštyj vienas iš vietinių lietuviškų laikraščiu,—sakysim, "Ateitis." O gal ir "Keleivis" tai galėtų padaryti, nes visgi jam turėtų būti nemalonus dalykas, kad jo "associated editor" panašiai neįsimintingu, vaikišku būdu dergia garbę lietuvių darbininkų.

Nominacijų pasekmės. "Tėvyne" (num. 11) pagarsinta pasekmės viršininkų nominacijų. Į Susivienijimui Lietuvių Ameriko prezidento urėdą gavo daugiausiai balsų šie kandidatai: F. Zi-vatkauskas iš Scranton, Pa. (729 balsus), P. Mikolainis iš Brooklyn, N. Y. (117 balsų) ir J. Tareila iš Ansonia, Conn. (116 balsų).

Ant S.L.A. sekretoriaus daugiausiai gavusie balsų yra šie kandidatai: A. B. Strimaitis iš New York, N. Y. (1,161 balsų); J. Zemantauskas iš Waterbury, Conn. (41 balsų) ir A. Lesniauskas iš Brooklyn, N. Y. (23 balsus).

Ant S.L.A. išdinko šie kandidatai yra viršū listos: J. Skritulskas iš New Britain, Conn. (616 balsų), A. B. Strimaitis iš New York (153 balsus) ir T. Paukštis iš Pittston, Pa. (135 balsus).

Ant izdo globėjų: T. Paukštis iš Pittston, Pa. (530 balsus), K. Varasius iš Pittsburg, Pa. (308 balsus), T. Astrauskas iš Philadelphia, Pa. (95 balsus) ir V. Ambrozevičia (83 balsus).

Ant daktaro kvotėjo: Dr. J. Baltrusaitienė iš Pittsburg, Pa. (418 balsų), Dr. J. Šliupas iš Scranton, Pa. (330 balsų) ir Dr. F. Matulaitis iš Boston, Mass. (103 balsus).

Iš šių balsavimų paaiškėjo keletas įdomių dalykų. Pirmiausia, matyt, kad balsavimuose dalyvavo sulyginamai maža visos organizacijos dalis, nes tik 1,372 sąnariai (tai yra didžiausis skaitlius sąnarių, balsavusių už kandidatų prezidento urėdą; kituose urėduose nėra nei tiek balsų). Antras pažymėtinas dalykas yra tas, kad visuose urėduose kandidatų, gavusių daugiausiai balsų, yra dabartiniai (seni) viršininkai. Nebūtinai iš naujų kandidatų, išskyrus gal Dr. J. Šliupą, nepasirodė tiek stiprus, kad gręstų pavojum dabartinėms S.L.A. viršininkams. Nekuriuose gi atsitikimuose, kaip sekretoriaus urėdą, dabartinio sekretoriaus p. A. B. Strimaitio nominacijų pakrantėse ir tai dar labiau miesto pramonę pakėlė: vienais tik 1898 m., kaip paduoda statistikos žinios, iš Johannesburge kasyklų išvežta aukso daugiausia negu už 60 milijonų doliarų. Čia pat vienok miesto plėtojimasi sulaukė kilės burų karas su Anglija. Laikė šio karo, burų valdžia užgriebė nekurius kasyklas ir gautą iš jų aukšą naudojo savo reikalams. Laikė karo, kas tik galėjo, iš miesto bėgo ir ramesnes vietas, todėl po karui jautėsi darbininkų didelė stoka. Pradėta todėl traukti chinečius iš Azijos. Laikė dviejų metų (1894—1896) jų čia atgabentų ir mainas apie 50,000, ir 1903 m., ačiū šioms pigiems darbininkams, iškasta aukso už suveršum \$100,000,000. Nežiūrint vienok to, dėl netikusio politiško sutvarkymo po burų karo, tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Apipažinus šiek tiek su miesto istorija, neprošai bus dar apie keletą dalykų pažymėti.

Miestas, kaip šiandien jis yra, susideda iš pat, taip sakant, širdies ir keleto priemiesčių (Jeppestown, Belgravia, Fordsburg ir t.t.). Į vakarus, pietus ir rytus, iš trijų pusių miestą yra apsupusios skaitlingos aukso kasyklos, kurios išrodo, tarsi lizdai, po apielinkės išsimeję, ir įstolo pastebiami jų kaminai, ir namai, darbininkų barakai. Visa apielinkė, net iki 50 mylių atstu, yra tokiomis "aukso lizdais" nukaisiota. Šioji apielinkė viena išduoda beveik pusę viso iškaskamo Transvaalijės aukso. Bet, apart aukso kasyklų, čia yra taipgi bravorų, medžio pjovyklų, malunų, geležies ir vario liejyklų, plytų išdirbystė ir tabako išdirbimas.

Nors Johannesburge yra labai arti taip vadinamų tropikų (kurie ir nesveikų kraštų), nes nuo Johannesburge bus du syk arčiau iki žemės ekvatorių, negu nuo Lietuvos, tačiau visgi, abel-nai pačmus, šita vieta yra euriotiečiams gana sveika. Keletas vienok dalykų yra labai įkirių. Apielinkėse kasyklų dažnai stovi debesiai baltų smulkių dulkių, kylančių nuo žemės, o apart to, lengvai vilniotos miesto apielinkės neapsaugoja jo nuo gana dažnai pasitaikančių audrų, kur bieta lietus užima dulkės. Tokios dulkės gaudros kita karta augo ilgai tęsiasi.

Oras, abel-nai pačmus, čia šil-tas, nes žiemos laikų termometras vidutiniškai rodo 53 laipsnius (F); vasaros nėra karštos, ir vidutiniškai vasaros temperatūra retai kada siekia per 75 laipsnius (F). Taigi sulyginus su nekuriomis Amerikos miestais (kur vasaros laikų termometras dažnai persoka ir augsčiaus 100 laip-

nių), oras čia vasarą gana vėsus. Žiemos, tikroj to žodžio prasme, čia nėra, nors nakties laikui žiemą pasitaiko šalnos ir retkarčiais net ir sniegas išpuola.

Žmonių daugiausiai čia miršta nuo plaučių ligų, ir šita liga yra lygiai prasipatinusi tarp baltveidių, kaip ir spalvuotų gyventojų. Vaikų mirimo nuosimtis yra didelė. Savo keliu, abel-nas mirimo nuosimtis, sulyg statistikų žinių, išneša nedaugiau, kaip 17 ant vieno tukstančio kasmetai.

Miestas dabar turi net labai gražių namų ir gatvelių, kuruos pirmiausia traukė arkliai, o nuo 1906 ar 1907 metų įvesta elektrika.

Jau pirmiausia buvo pažymėta apie šio miesto greitą augimą. Jeigu paimsime gyventojų skaitlį, tai tas išrodys šitaip: 1887 metuose buvo gyventojų išviso apie 3,000. Pradžioje 1890 metų šitas skaitlius išaugo jau iki 25,000; po šešių metų skaitlinė išnešė jau 102,078. Paskutinė apy-skaita, daryta 1908 m., rodo, kad Johannesburge tuom laikų išviso buvo: baltspalių 95,162 gyventojai, spalvuotų ir čia buvusių 78,781 ir iš Azijos pargabentų 6,780—išviso gi 180,687 gyventojai.

Lietuviai Afrikoj.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Sunku buty susekti, kas pūta iš lietuvių Afrikon atvyko ir kitiems kelią parodė. Kaslink Johannesburge lietuvių, tai reik patenyt, kad nekuri yra jau nuo seniaus čia apsigyvenę ir neblogiausiai įsigyvenę: keletas tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Apipažinus šiek tiek su miesto istorija, neprošai bus dar apie keletą dalykų pažymėti.

Miestas, kaip šiandien jis yra, susideda iš pat, taip sakant, širdies ir keleto priemiesčių (Jeppestown, Belgravia, Fordsburg ir t.t.). Į vakarus, pietus ir rytus, iš trijų pusių miestą yra apsupusios skaitlingos aukso kasyklos, kurios išrodo, tarsi lizdai, po apielinkės išsimeję, ir įstolo pastebiami jų kaminai, ir namai, darbininkų barakai. Visa apielinkė, net iki 50 mylių atstu, yra tokiomis "aukso lizdais" nukaisiota. Šioji apielinkė viena išduoda beveik pusę viso iškaskamo Transvaalijės aukso. Bet, apart aukso kasyklų, čia yra taipgi bravorų, medžio pjovyklų, malunų, geležies ir vario liejyklų, plytų išdirbystė ir tabako išdirbimas.

Nors Johannesburge yra labai arti taip vadinamų tropikų (kurie ir nesveikų kraštų), nes nuo Johannesburge bus du syk arčiau iki žemės ekvatorių, negu nuo Lietuvos, tačiau visgi, abel-nai pačmus, šita vieta yra euriotiečiams gana sveika. Keletas vienok dalykų yra labai įkirių. Apielinkėse kasyklų dažnai stovi debesiai baltų smulkių dulkių, kylančių nuo žemės, o apart to, lengvai vilniotos miesto apielinkės neapsaugoja jo nuo gana dažnai pasitaikančių audrų, kur bieta lietus užima dulkės. Tokios dulkės gaudros kita karta augo ilgai tęsiasi.

Oras, abel-nai pačmus, čia šil-tas, nes žiemos laikų termometras vidutiniškai rodo 53 laipsnius (F); vasaros nėra karštos, ir vidutiniškai vasaros temperatūra retai kada siekia per 75 laipsnius (F). Taigi sulyginus su nekuriomis Amerikos miestais (kur vasaros laikų termometras dažnai persoka ir augsčiaus 100 laip-

nių), oras čia vasarą gana vėsus. Žiemos, tikroj to žodžio prasme, čia nėra, nors nakties laikui žiemą pasitaiko šalnos ir retkarčiais net ir sniegas išpuola.

Žmonių daugiausiai čia miršta nuo plaučių ligų, ir šita liga yra lygiai prasipatinusi tarp baltveidių, kaip ir spalvuotų gyventojų. Vaikų mirimo nuosimtis yra didelė. Savo keliu, abel-nas mirimo nuosimtis, sulyg statistikų žinių, išneša nedaugiau, kaip 17 ant vieno tukstančio kasmetai.

Miestas dabar turi net labai gražių namų ir gatvelių, kuruos pirmiausia traukė arkliai, o nuo 1906 ar 1907 metų įvesta elektrika.

Jau pirmiausia buvo pažymėta apie šio miesto greitą augimą. Jeigu paimsime gyventojų skaitlį, tai tas išrodys šitaip: 1887 metuose buvo gyventojų išviso apie 3,000. Pradžioje 1890 metų šitas skaitlius išaugo jau iki 25,000; po šešių metų skaitlinė išnešė jau 102,078. Paskutinė apy-skaita, daryta 1908 m., rodo, kad Johannesburge tuom laikų išviso buvo: baltspalių 95,162 gyventojai, spalvuotų ir čia buvusių 78,781 ir iš Azijos pargabentų 6,780—išviso gi 180,687 gyventojai.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Sunku buty susekti, kas pūta iš lietuvių Afrikon atvyko ir kitiems kelią parodė. Kaslink Johannesburge lietuvių, tai reik patenyt, kad nekuri yra jau nuo seniaus čia apsigyvenę ir neblogiausiai įsigyvenę: keletas tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Lietuviai Afrikoj.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Sunku buty susekti, kas pūta iš lietuvių Afrikon atvyko ir kitiems kelią parodė. Kaslink Johannesburge lietuvių, tai reik patenyt, kad nekuri yra jau nuo seniaus čia apsigyvenę ir neblogiausiai įsigyvenę: keletas tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Apipažinus šiek tiek su miesto istorija, neprošai bus dar apie keletą dalykų pažymėti.

Miestas, kaip šiandien jis yra, susideda iš pat, taip sakant, širdies ir keleto priemiesčių (Jeppestown, Belgravia, Fordsburg ir t.t.). Į vakarus, pietus ir rytus, iš trijų pusių miestą yra apsupusios skaitlingos aukso kasyklos, kurios išrodo, tarsi lizdai, po apielinkės išsimeję, ir įstolo pastebiami jų kaminai, ir namai, darbininkų barakai. Visa apielinkė, net iki 50 mylių atstu, yra tokiomis "aukso lizdais" nukaisiota. Šioji apielinkė viena išduoda beveik pusę viso iškaskamo Transvaalijės aukso. Bet, apart aukso kasyklų, čia yra taipgi bravorų, medžio pjovyklų, malunų, geležies ir vario liejyklų, plytų išdirbystė ir tabako išdirbimas.

Nors Johannesburge yra labai arti taip vadinamų tropikų (kurie ir nesveikų kraštų), nes nuo Johannesburge bus du syk arčiau iki žemės ekvatorių, negu nuo Lietuvos, tačiau visgi, abel-nai pačmus, šita vieta yra euriotiečiams gana sveika. Keletas vienok dalykų yra labai įkirių. Apielinkėse kasyklų dažnai stovi debesiai baltų smulkių dulkių, kylančių nuo žemės, o apart to, lengvai vilniotos miesto apielinkės neapsaugoja jo nuo gana dažnai pasitaikančių audrų, kur bieta lietus užima dulkės. Tokios dulkės gaudros kita karta augo ilgai tęsiasi.

Oras, abel-nai pačmus, čia šil-tas, nes žiemos laikų termometras vidutiniškai rodo 53 laipsnius (F); vasaros nėra karštos, ir vidutiniškai vasaros temperatūra retai kada siekia per 75 laipsnius (F). Taigi sulyginus su nekuriomis Amerikos miestais (kur vasaros laikų termometras dažnai persoka ir augsčiaus 100 laip-

nių), oras čia vasarą gana vėsus. Žiemos, tikroj to žodžio prasme, čia nėra, nors nakties laikui žiemą pasitaiko šalnos ir retkarčiais net ir sniegas išpuola.

Žmonių daugiausiai čia miršta nuo plaučių ligų, ir šita liga yra lygiai prasipatinusi tarp baltveidių, kaip ir spalvuotų gyventojų. Vaikų mirimo nuosimtis yra didelė. Savo keliu, abel-nas mirimo nuosimtis, sulyg statistikų žinių, išneša nedaugiau, kaip 17 ant vieno tukstančio kasmetai.

Miestas dabar turi net labai gražių namų ir gatvelių, kuruos pirmiausia traukė arkliai, o nuo 1906 ar 1907 metų įvesta elektrika.

Jau pirmiausia buvo pažymėta apie šio miesto greitą augimą. Jeigu paimsime gyventojų skaitlį, tai tas išrodys šitaip: 1887 metuose buvo gyventojų išviso apie 3,000. Pradžioje 1890 metų šitas skaitlius išaugo jau iki 25,000; po šešių metų skaitlinė išnešė jau 102,078. Paskutinė apy-skaita, daryta 1908 m., rodo, kad Johannesburge tuom laikų išviso buvo: baltspalių 95,162 gyventojai, spalvuotų ir čia buvusių 78,781 ir iš Azijos pargabentų 6,780—išviso gi 180,687 gyventojai.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Sunku buty susekti, kas pūta iš lietuvių Afrikon atvyko ir kitiems kelią parodė. Kaslink Johannesburge lietuvių, tai reik patenyt, kad nekuri yra jau nuo seniaus čia apsigyvenę ir neblogiausiai įsigyvenę: keletas tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Lietuviai Afrikoj.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Sunku buty susekti, kas pūta iš lietuvių Afrikon atvyko ir kitiems kelią parodė. Kaslink Johannesburge lietuvių, tai reik patenyt, kad nekuri yra jau nuo seniaus čia apsigyvenę ir neblogiausiai įsigyvenę: keletas tuom pačiu laikų užviepatavo gana sunkūs laikai. 1907 metais pradėta chinečius deportuoti atgal, ir 1910 m. deportacija visai užsibaigė. Užtai pradėta traukti indus ir iš Afrikos kitų vietų čia buvius gyventojus. Su indais, turbut, negerias negu su chinečiais, nes pastaruoju laikų prasidėjo vėl stipri agitacija už deportavimą jų taip pat, kaip pirmiausia buvo su chinečiais. Paskutiniame dideliame streike, kuris išaukė apgarsinimą karo stovio visoj Johannesburge apielinkėj, šie nebaltpalviai losė žymią rolę.

Apipažinus šiek tiek su miesto istorija, neprošai bus dar apie keletą dalykų pažymėti.

Miestas, kaip šiandien jis yra, susideda iš pat, taip sakant, širdies ir keleto priemiesčių (Jeppestown, Belgravia, Fordsburg ir t.t.). Į vakarus, pietus ir rytus, iš trijų pusių miestą yra apsupusios skaitlingos aukso kasyklos, kurios išrodo, tarsi lizdai, po apielinkės išsimeję, ir įstolo pastebiami jų kaminai, ir namai, darbininkų barakai. Visa apielinkė, net iki 50 mylių atstu, yra tokiomis "aukso lizdais" nukaisiota. Šioji apielinkė viena išduoda beveik pusę viso iškaskamo Transvaalijės aukso. Bet, apart aukso kasyklų, čia yra taipgi bravorų, medžio pjovyklų, malunų, geležies ir vario liejyklų, plytų išdirbystė ir tabako išdirbimas.

Nors Johannesburge yra labai arti taip vadinamų tropikų (kurie ir nesveikų kraštų), nes nuo Johannesburge bus du syk arčiau iki žemės ekvatorių, negu nuo Lietuvos, tačiau visgi, abel-nai pačmus, šita vieta yra euriotiečiams gana sveika. Keletas vienok dalykų yra labai įkirių. Apielinkėse kasyklų dažnai stovi debesiai baltų smulkių dulkių, kylančių nuo žemės, o apart to, lengvai vilniotos miesto apielinkės neapsaugoja jo nuo gana dažnai pasitaikančių audrų, kur bieta lietus užima dulkės. Tokios dulkės gaudros kita karta augo ilgai tęsiasi.

Oras, abel-nai pačmus, čia šil-tas, nes žiemos laikų termometras vidutiniškai rodo 53 laipsnius (F); vasaros nėra karštos, ir vidutiniškai vasaros temperatūra retai kada siekia per 75 laipsnius (F). Taigi sulyginus su nekuriomis Amerikos miestais (kur vasaros laikų termometras dažnai persoka ir augsčiaus 100 laip-

nių), oras čia vasarą gana vėsus. Žiemos, tikroj to žodžio prasme, čia nėra, nors nakties laikui žiemą pasitaiko šalnos ir retkarčiais net ir sniegas išpuola.

Žmonių daugiausiai čia miršta nuo plaučių ligų, ir šita liga yra lygiai prasipatinusi tarp baltveidių, kaip ir spalvuotų gyventojų. Vaikų mirimo nuosimtis yra didelė. Savo keliu, abel-nas mirimo nuosimtis, sulyg statistikų žinių, išneša nedaugiau, kaip 17 ant vieno tukstančio kasmetai.

Miestas dabar turi net labai gražių namų ir gatvelių, kuruos pirmiausia traukė arkliai, o nuo 1906 ar 1907 metų įvesta elektrika.

Jau pirmiausia buvo pažymėta apie šio miesto greitą augimą. Jeigu paimsime gyventojų skaitlį, tai tas išrodys šitaip: 1887 metuose buvo gyventojų išviso apie 3,000. Pradžioje 1890 metų šitas skaitlius išaugo jau iki 25,000; po šešių metų skaitlinė išnešė jau 102,078. Paskutinė apy-skaita, daryta 1908 m., rodo, kad Johannesburge tuom laikų išviso buvo: baltspalių 95,162 gyventojai, spalvuotų ir čia buvusių 78,781 ir iš Azijos pargabentų 6,780—išviso gi 180,687 gyventojai.

Liutuvų gyvenimas. Jau šio raštelio pradžioj buvo minėta, kad lietuviai daugiausiai susispietę vienon kruvon, yra Johannesburge, vienok jų yra išmėtyti ir kitose apielinkėse vietose. Jų bus apie dešimtis šeimynų ir apie 80 pavienių. Yra taipgi ir sulenkėjusių lietuvių, kurie nors ir mažai supranta lenkų kalbą, vienok visgi krevejoja "poniška": jie mat mano, kad lenkiška kalba tai "poniška" kalba...

Atstovas Yčas s'ovėjo viduryj, apsuptas, taip sakant, įvairiausi elementais, kurie statė jam įvairiausių klausimų. Čia kokį šitai atsitarnavęs laivyno admirolas, nukabinatas oridais ir su stanga skersai pečių, ypatingai užsikasčius, klausinėjo pas Yčą apie įvairius dalykus; iš kitos pusės buvęs pirmos dūmos atstovas — kokasai tai "litvomanas," matomai puikiai pažįstantis visą Lietuvos istoriją, su visais jos detalėmis, — daro palyginimą tarp lietuvių ir suomių (finų) tautų, tvirtindamas, kad judvieji padėjimas, jo nuomone, yra analogiškesnis (panašesnis, tas pats). Tula "dama" užsintersavo lietuvių moterų padėjimu dabartiniam laike ir tuomi, kokią rolę lietuvių sulosė lietuvių tautos atgimime ir prašė lektorius šį klausimą jai nušviesti. Po to kitasai klausia, kokią rolę Lietuvos atgimime sulosė lietuvių dvaisiškia ir t.t., ir t.t.

Atsakinėdamas į klausimą apie lietuvių moteris, lektorius aiškina, kad lietuvių moteris losė ir dabar dar tebešios labai svarbią rolę lietuvių tautiniam atgimime, nes ji buvo lietuvių kalbos lopšiu-saugotoju: viena ranka ratalėli sukdamas, kita ranka vaiko piršteli po abečelės vadžiojo, mokinėdama jį, kad nepamirštų savo tėvų kalbos (Rymšos skulptura "Lietuvos Mokykla 1893 — 1904 m.").

Dabartiniais laikais, lietuvių moteris losia nemenkesnę rolę, ir čia atstovas Yčas išskaitė visą eilę žymių lietuvių raštininkių: Perkevičaitė, Žemaitė, Ceprinskaitė ir kit.

Paskaitos vakaras užsibaigė trumpa, bet ytin vaizdinga ir į karstą prakalba profesorius Peterburgo universiteto Gronskio, kuris yra dūmos atstovu nuo Tverio gubernijos ir priklauso dūmų prie tos patios partijos (kadety), kaip ir Yčas. Jis buvo vakaro vedėjas, jis todėl vakarą ir užbaigė, prilygindamas lietuvių tautinį judėjimą prie tikrą pravydėjusio kvepiančios pavasario gelelės, senais Lietuvos silais išaugintos, — prie gelelės, kuri "mums (rusams), yra artima, brangi savo demokratiška tautybe."

— Mums šitas lietuvių atgimimas — skėdė toliaus prof. Gronskis, — yra artimas ir brangintinas, ir mės visados čjome, einame ir eisime ranka rankon su lietuvių tauta todėl, kad mūsų, rusų, t. a. u. ir lietuvių tauta turi vienodą tikslą, — pasiluosuoti nuo mūsų abelono priešo" (rusų valdžios). Užbaigė prof. Gronskis savo prakalbą žodžiais: "Todėl veltėjame nuo širdies visai lietuvių tautai energijos, jėgos ir ištermės kovoj su mūsų abelono priešu ir veltėjame jai pilno pasisekimo ir atgavimo tautinė jį laisvoj mokykloj tautinės laisvos lietuvių kalbos!"

Publika sutiko šitą užbaigą triukšmingais karštais plojimais. Kovo mėnesį p. Yčas prižadėjo skaityti antrą prelekciją apie lietuvių judėjimą "Rusų Juristų Draugijoj." Šitoji prelekcija žada būti vieša, ir tikimasi, kad čia bus minios klausytojų.

Mano nuomone, panašios rūšies paskaitos yra ytin svarbios, nes, kaip jau pradžioj patėmėjau, lietuvių tautą ir rusų tautą, kaip tautą, skiria plati nežinios prapultis: didesnėji rusų inteligentijos dalis pažįsta lietuvių, jų istoriją ir jų judėjimą tik paviršium, arba iš antrankių, lietuviams neprielankių šaltinių; didesnėji gė lietuvių dalis (čia turi omenyje lietuvių plačias minias) pažįsta rusus tik kaip "kazennus maskolius," didžiausius savo tautos nevidonus. Tas ir nestebina, nes ikišiolei lietuviams žodis "rusas" ir "rusų valdžia" buvo du sinonimai, du žodžiai, vienas ir tą patį dalyką reiškiant. O tas juk nėra teisybė. Pažangioji rusų inteligentija, kuri, be abejonės, priduoja abeloni rusų inteligentijai toną ("kazennas" rusų inteligentija, t. y. burokratiška, — taigi tikroji rusų inteligentija, kurios politiskų minčių išreiškėja yra labiausia konstitucijinių demokratų, arba "tautiskiosios laisvės" partija (kadetai), nuo širdies geidžia to paties, ko geidžia ir visos Rusijos pavergtos tau-

tos, — taigi jų tautinės laisvės, jų autonomijos.

Teko man girdėti, kad netolinioj ateityj šios pažangiųjų rusų partijos vadas, profesorius Miliukovas, žada atsilankyti Lietuvoj ir laikyti keletą paskaitų, kaipo atsilyginimą lietuviams

už p. Yčo dabar skaitomas paskaitas rusams. Taipgi teko girdėti, kad p. Yčas žadas atsilankyti 1915 metuose Amerikoj Svečiuosia sykiu su vienu iš savo partijos draugu, pagarsėjusiu kėju ir kalbetoju, kadety partijos šulu, atstovu Singarevu.

buvo neparanku. Kad toki mai-

nai įvyktų, reikalinga buvo, kad abi mainančiosios pusės turėtų

antrai pusėi reikalingą daiktą. Toliaus, parankumo dėlei, pradėta duoti pirmybė kokiems nors

daiktui, kurisai nuolat turi savo vertę ir visuomet yra reikalaujamas. Taip, kai-kuriose Europos

dalyse ilgą laiką vartota kailiai, kuriuos paprastai galima buvo

išmainyti ant by kokio daikto. Tačiau šios rūšies "pinigai" buvo

neparankūs, ir todėl prie pirmos progos jų vietą užėmė

iš metalo padirbtai pinigai, kurie, visuomet turėdami savo vertę ir

neapsigardindami, buvo parankūs dar ir tuom, kad reikalavo slyginamai mažai vietos jiems padėti. Metalinių pinigų parankumas pasirodė taip didelės, kad

jųjį vartojimas ilgainiū išsiplatinio tarp visų kulturingesnių tautų.

Tačiau yra dar ir šiadien vietų, kur metalinių pinigų nevar-

tojama. Kultura tenai dar nepasiekė reikalingo tam laipsnio. Tokiu tautų, tarp kitų vietų, esama

Afrikoje. Kaip Europoje seniau kailiai vartoti, kaip pinigai, taip čia vartojama dabar

paprasta druska. Tokių žmonių yra Abisinijoje, rytinės Afrikos dalyje. Druskos gabalai tenai at-

stoja pinigūs. Už tam tikrą druskos gabalą galima nusipirkti ką nori. Anglija, kurios valdybose

gyvena tie druskinių pinigų žmonės, pastaruoju laiku žada įvesti

vartojimą metalinius pinigūs.

— 00 —

420. Kaip toli girdėti balsas?

Balsas, kartais yra girdimas labai toli. Ypatingai toli siekia, jeigu su oro sūbavimu yra susijungtas žemės judėjimas. Tuomet balsas gali siekti tiesiog milžiniškų tolių. Taip, 1744 m. vulkano Kotopachi išsiveržimas, Pietų Amerikoje, prie pat ekvatoriaus, buvo girdėtas suviršum 600 mylių atstui.

Kanuolių (armotų) šuviai irgi girdėti labai toli. Nektartą atsiatė, kad kanuolės šuvis galima buvo išgirsti už 150 mylių, kartais dar toliaus. Sakoma, buv šuviai ties Antverpu 1832 m. būvė taip garsūs, kad žmonės juos girdėjo net už 370 mylių.

Paprastai žmonės gali susikalbėti tarp sėvės tikrai už kelių šimtų pėdų. Vienok kuomet sąlygos yra tinkamos, susikalbėti galima daug didesniame tolime. Sir John Franklin sako, kad, keliaudamas po šaltus kraštus, lengva susikalbėdaves su savo sankaieivinnikais vienos mylios tolimoje.

Idomu yra tai, kad vandenyje balsas daug toliaus girdėti, negu ant sausumos. Sveicarijos ežeruose daryta bandymai su varpais. Pasirodė, kad tie varpai, kurie ant sausumos girdėti vos už 3—5 mylių, jeigu pagramzdinti vandenin daug toliau siekia savo balsu. Iš bandymų paaiškėjo, kad vandenyje tu pačių varpų skambinimas gali būti girdėtas toliaus negu už 60 mylių.

KLAUSIMAI.

421. Kur yra didžiausias kerosino šaltinis?

422. Kiek vandens paverčia saulė į garą kasmet?

423. Kaip reikia padaryti, kad žmogus jokiū būdu nenupus liuosai padėto popierio lakšto?

424. Kur gyvuliai pildo žmonių kolektojų priedermes?

(Atsakymai bus kitam numerij.)

PADEKAVONĖ.

Ištariu širdingą ačiū žemiau paminėtiems asmenims už aukas, kurias jie sudėjo man, ligoniui, dėl kelionės:

Petras Kairis aukavo \$7.00, Silverstas Tura — \$5.00, Antanas Anoris — \$3.00, Pranas Tura — \$2.00, Ramasis Žukauskas — \$2.00, Antanas Zaluba — \$1.00, Pranas Zurbas — \$1.00, Antanas Grikenis — \$1.00. Viso labo — \$22.00.

Antanas Alasevičius, Batavia, Ill.

ISKALNO PRISIRUOŠIA.

Antanas nusipirko didelį bukietą gėlių ir galop išsidrąsines ejo slaiden prašyti Onytės, kad sutiktų už jojo tektė. Atėjo j Onytės namus, rado tikai josios mažą brolių.

— Kur panelė Onytė?

— Ugi, ant viršaus savo kambaryje stovi prieš veidrodį, visap tampausi ir vis sako: "Ach, pone Antanai, tas taip netikėtai!"

— 00 —

419. Kur druska yra vartojama, kaip pinigai? Dabartinieji

iš metalo padirbtieji pinigai slyginamai dar neseniai yra vartojami. Senovėje, kaip žinoma, žmonės pirkliadavo, tiesiog maiplaidami daiktą už daiktą. Bet tai

buvo neparanku. Kad toki mai-

nai įvyktų, reikalinga buvo, kad abi mainančiosios pusės turėtų

antrai pusėi reikalingą daiktą. Toliaus, parankumo dėlei, pradėta duoti pirmybė kokiems nors

daiktui, kurisai nuolat turi savo vertę ir visuomet yra reikalaujamas. Taip, kai-kuriose Europos

dalyse ilgą laiką vartota kailiai, kuriuos paprastai galima buvo

išmainyti ant by kokio daikto. Tačiau šios rūšies "pinigai" buvo

neparankūs, ir todėl prie pirmos progos jų vietą užėmė

iš metalo padirbtai pinigai, kurie, visuomet turėdami savo vertę ir

neapsigardindami, buvo parankūs dar ir tuom, kad reikalavo slyginamai mažai vietos jiems padėti. Metalinių pinigų parankumas pasirodė taip didelės, kad

jųjį vartojimas ilgainiū išsiplatinio tarp visų kulturingesnių tautų.

Tačiau yra dar ir šiadien vietų, kur metalinių pinigų nevar-

tojama. Kultura tenai dar nepasiekė reikalingo tam laipsnio. Tokiu tautų, tarp kitų vietų, esama

Afrikoje. Kaip Europoje seniau kailiai vartoti, kaip pinigai, taip čia vartojama dabar

paprasta druska. Tokių žmonių yra Abisinijoje, rytinės Afrikos dalyje. Druskos gabalai tenai at-

stoja pinigūs. Už tam tikrą druskos gabalą galima nusipirkti ką nori. Anglija, kurios valdybose

gyvena tie druskinių pinigų žmonės, pastaruoju laiku žada įvesti

vartojimą metalinius pinigūs.

— 00 —

420. Kaip toli girdėti balsas?

Balsas, kartais yra girdimas labai toli. Ypatingai toli siekia, jeigu su oro sūbavimu yra susijungtas žemės judėjimas. Tuomet balsas gali siekti tiesiog milžiniškų tolių. Taip, 1744 m. vulkano Kotopachi išsiveržimas, Pietų Amerikoje, prie pat ekvatoriaus, buvo girdėtas suviršum 600 mylių atstui.

Kanuolių (armotų) šuviai irgi girdėti labai toli. Nektartą atsiatė, kad kanuolės šuvis galima buvo išgirsti už 150 mylių, kartais dar toliaus. Sakoma, buv šuviai ties Antverpu 1832 m. būvė taip garsūs, kad žmonės juos girdėjo net už 370 mylių.

Paprastai žmonės gali susikalbėti tarp sėvės tikrai už kelių šimtų pėdų. Vienok kuomet sąlygos yra tinkamos, susikalbėti galima daug didesniame tolime. Sir John Franklin sako, kad, keliaudamas po šaltus kraštus, lengva susikalbėdaves su savo sankaieivinnikais vienos mylios tolimoje.

Idomu yra tai, kad vandenyje balsas daug toliaus girdėti, negu ant sausumos. Sveicarijos ežeruose daryta bandymai su varpais. Pasirodė, kad tie varpai, kurie ant sausumos girdėti vos už 3—5 mylių, jeigu pagramzdinti vandenin daug toliau siekia savo balsu. Iš bandymų paaiškėjo, kad vandenyje tu pačių varpų skambinimas gali būti girdėtas toliaus negu už 60 mylių.

KLAUSIMAI.

421. Kur yra didžiausias kerosino šaltinis?

422. Kiek vandens paverčia saulė į garą kasmet?

423. Kaip reikia padaryti, kad žmogus jokiū būdu nenupus liuosai padėto popierio lakšto?

424. Kur gyvuliai pildo žmonių kolektojų priedermes?

(Atsakymai bus kitam numerij.)

PADEKAVONĖ.

Ištariu širdingą ačiū žemiau paminėtiems asmenims už aukas, kurias jie sudėjo man, ligoniui, dėl kelionės:

Petras Kairis aukavo \$7.00, Silverstas Tura — \$5.00, Antanas Anoris — \$3.00, Pranas Tura — \$2.00, Ramasis Žukauskas — \$2.00, Antanas Zaluba — \$1.00, Pranas Zurbas — \$1.00, Antanas Grikenis — \$1.00. Viso labo — \$22.00.

Antanas Alasevičius, Batavia, Ill.

ISKALNO PRISIRUOŠIA.

Antanas nusipirko didelį bukietą gėlių ir galop išsidrąsines ejo slaiden prašyti Onytės, kad sutiktų už jojo tektė. Atėjo j Onytės namus, rado tikai josios mažą brolių.

— Kur panelė Onytė?

— Ugi, ant viršaus savo kambaryje stovi prieš veidrodį, visap tampausi ir vis sako: "Ach, pone Antanai, tas taip netikėtai!"

— 00 —

419. Kur druska yra vartojama, kaip pinigai? Dabartinieji

iš metalo padirbtieji pinigai slyginamai dar neseniai yra vartojami. Senovėje, kaip žinoma, žmonės pirkliadavo, tiesiog maiplaidami daiktą už daiktą. Bet tai

buvo neparanku. Kad toki mai-

nai įvyktų, reikalinga buvo, kad abi mainančiosios pusės turėtų

antrai pusėi reikalingą daiktą. Toliaus, parankumo dėlei, pradėta duoti pirmybė kokiems nors

daiktui, kurisai nuolat turi savo vertę ir visuomet yra reikalaujamas. Taip, kai-kuriose Europos

dalyse ilgą laiką vartota kailiai, kuriuos paprastai galima buvo

išmainyti ant by kokio daikto. Tačiau šios rūšies "pinigai" buvo

neparankūs, ir todėl prie pirmos progos jų vietą užėmė

iš metalo padirbtai pinigai, kurie, visuomet turėdami savo vertę ir

neapsigardindami, buvo parankūs dar ir tuom, kad reikalavo slyginamai mažai vietos jiems padėti. Metalinių pinigų parankumas pasirodė taip didelės, kad

jųjį vartojimas ilgainiū išsiplatinio tarp visų kulturingesnių tautų.

Tačiau yra dar ir šiadien vietų, kur metalinių pinigų nevar-

tojama. Kultura tenai dar nepasiekė reikalingo tam laipsnio. Tokiu tautų, tarp kitų vietų, esama

Afrikoje. Kaip Europoje seniau kailiai vartoti, kaip pinigai, taip čia vartojama dabar

paprasta druska. Tokių žmonių yra Abisinijoje, rytinės Afrikos dalyje. Druskos gabalai tenai at-

stoja pinigūs. Už tam tikrą druskos gabalą galima nusipirkti ką nori. Anglija, kurios valdybose

gyvena tie druskinių pinigų žmonės, pastaruoju laiku žada įvesti

vartojimą metalinius pinigūs.

— 00 —

420. Kaip toli girdėti balsas?

Balsas, kartais yra girdimas labai toli. Ypatingai toli siekia, jeigu su oro sūbavimu yra susijungtas žemės judėjimas. Tuomet balsas gali siekti tiesiog milžiniškų tolių. Taip, 1744 m. vulkano Kotopachi išsiveržimas, Pietų Amerikoje, prie pat ekvatoriaus, buvo girdėtas suviršum 600 mylių atstui.

Kanuolių (armotų) šuviai irgi girdėti labai toli. Nektartą atsiatė, kad kanuolės šuvis galima buvo išgirsti už 150 mylių, kartais dar toliaus. Sakoma, buv šuviai ties Antverpu 1832 m. būvė taip garsūs, kad žmonės juos girdėjo net už 370 mylių.

Paprastai žmonės gali susikalbėti tarp sėvės tikrai už kelių šimtų pėdų. Vienok kuomet sąlygos yra tinkamos, susikalbėti galima daug didesniame tolime. Sir John Franklin sako, kad, keliaudamas po šaltus kraštus, lengva susikalbėdaves su savo sankaieivinnikais vienos mylios tolimoje.

Idomu yra tai, kad vandenyje balsas daug toliaus girdėti, negu ant sausumos. Sveicarijos ežeruose daryta bandymai su varpais. Pasirodė, kad tie varpai, kurie ant sausumos girdėti vos už 3—5 mylių, jeigu pagramzdinti vandenin daug toliau siekia savo balsu. Iš bandymų paaiškėjo, kad vandenyje tu pačių varpų skambinimas gali būti girdėtas toliaus negu už 60 mylių.

KLAUSIMAI.

421. Kur yra didžiausias kerosino šaltinis?

422. Kiek vandens paverčia saulė į garą kasmet?

423. Kaip reikia padaryti, kad žmogus jokiū būdu nenupus liuosai padėto popierio lakšto?

424. Kur gyvuliai pildo žmonių kolektojų priedermes?

(Atsakymai bus kitam numerij.)

PADEKAVONĖ.

Ištariu širdingą ačiū žemiau paminėtiems asmenims už aukas, kurias jie sudėjo man, ligoniui, dėl kelionės:

Petras Kairis aukavo \$7.00, Silverstas Tura — \$5.00, Antanas Anoris — \$3.00, Pranas Tura — \$2.00, Ramasis Žukauskas — \$2.00, Antanas Zaluba — \$1.00, Pranas Zurbas — \$1.00, Antanas Grikenis — \$1.00. Viso labo — \$22.00.

Antanas Alasevičius, Batavia, Ill.

ISKALNO PRISIRUOŠIA.

Antanas nusipirko didelį bukietą gėlių ir galop išsidrąsines ejo slaiden prašyti Onytės, kad sutiktų už jojo tektė. Atėjo j Onytės namus, rado tikai josios mažą brolių.

— Kur panelė Onytė?

— Ugi, ant viršaus savo kambaryje stovi prieš veidrodį, visap tampausi ir vis sako: "Ach, pone Antanai, tas taip netikėtai!"

— 00 —

419. Kur druska yra vartojama, kaip pinigai? Dabartinieji

iš metalo padirbtieji pinigai slyginamai dar neseniai yra vartojami. Senovėje, kaip žinoma, žmonės pirkliadavo, tiesiog maiplaidami daiktą už daiktą. Bet tai

IS VISUR.

|| Vidurinėj Amerikoje, republikoj Honduras gaisras veik suvis išnaikino miestą Ceika. Tarp sudegusių triubų yra ir Suvienytų Valstijų konsulatias.

|| Mėsininkų streikas mieste Sydney, Australijoje, pasibaigė. Darbininkai sutiko grįžti darban, o nesutikimus išristi pavėdė darbo ministeriui. Mėsininkai reikalauja didesnių algų.

|| Narsi Anglijos sufragetė, May Richardson su kirvuku su pjaustė esantį Trafalgar muzėjui, Londone, brangų abrozda Veneros, nutępiotą 16 šimtmetį išpaniško tēplioriaus Velasquez'o. Už tą abrozda, 1900 m. užmokėta \$225,000, o dabar ji ir už pusmilijono nebūtų galima gauti.

|| Kilusi Brazilijoj revoliucija platinasi. Karo laiko stovis tapo pargarsintas taipgi provincijoj Ceara. Mieste Fortelesa kariūmenė užėmė visas viešas triobas ir biurus. Gyventojai rodo didelį neprielankumą kariūmenėi.

|| Anglijos kariskias laivas "Berwick" išplaukė netikėtai iš uosto St. Lucia. Manoma, kad ginti Anglijos reikalus jam priakatyta plaukti į Brazilijos pakrantes, nes Brazilijoj kilo revoliucija.

|| Turkijoj apsirėiskia vis didesnis krikščionių neikentimas. Turkai pradeda boikotuoti grekų ir armėnų pardavines. Bet visur tytuose greikai ir armėnai negeriausiai turi garbę. Turkija pyksta ant krikščionių už tai, kad francuzai nenori jai pinigų skolinti.

|| Turkijoj atsirado jau taipgi moteris sufragetės, bet turkiskosios elgiasis kur kas protingiau ir mandagiau už angliškas. Kovo 11 d. Konstantinopolj 3,000 moterų demonstravo ant gatvių, vaikščiodamos sa atidengtais veidais, nors tas uždrausta mahometonų tikėjimo.

|| Berlio universiteto profesorius, narys Paleontologiskio instituto, Dr. Hans Reick, vokiškose valdybose Afrikoj rado gerai užsilikusius kaulus priešistoriskų laikų ten gyvenusių žmonių. Kaulai tie rodo, jog prieš daugelį šimtų tukstančių metų Afrikoj gyveno gerai išsivysčiusi žmonių veislė.

|| Pėscia per visą Afrikos sausumą atliko kelionę moteris anglė Miss Gert. M. Benham. Iškeliauo ji iš Anglijos 1912 metuose; kelionė užėmė metus laiko. Lydejo ją negras vėžėjas ir septyni daiktų nešėjai. Bet kas žin ar iš jos drąsios kelionės mokslas turės kokią nors naudą?

|| Anglas astronomas Tucker mėgino suskaičiuoti esančias dangaus ruimuose žvaigždes, kurių daugumas yra didesnis ne tik už žemę, bet ir už saulę, bet, kad jos nuo žemės yra labai toli, tai mums išrodo taip mažos. Liuosomis akimis mės matome vos 2,000 žvaigždžių. Su pagelba geizūronų galima matyti apie 40 milijonų. Taigi išpuola po 1,000 žvaigždžių ant ketvirtainio laipsnio dangaus ruimū. Bet ir su žiuronų pagelba galima matyti tik žvaigždes nuo 1 iki 16 dididumo; bet yra dar žvaigždės 17—19 dididumo, kurių nei su geriausiū žiuronu, dėl jų tolimos, matyti negalima, bet jos atsimuša ant fotografiskos lentelės. Tokiu būdu matomų žvaigždžių dangaus ruimuose yra apie 100 milijonų. Bet yra dar žvaigždės neišsidrbusios iki užsidegimo ir jau užgesusios, kurių ir su fotografijos pagelba surasti negalima. Tas suskaičiuoti ir surasti visai negalima.

|| Garlaiviu Hamburgo kompanijos "Kapi Trafalgar" į pietinę Ameriką su savo moterim iškeliauo Vokietijos cesoriaus brolis kunigaikštis Heinrich. Pirmiausia atkaks jį į Buenos Aires, kur laivas stovės dešimt dienų.

|| Saksuose, mieste Bantzen sudegė litografiskos ir popieros

dirbtuvės Brolių Wisgundt. Sudegė ne vien dirbtuvės, bet ir šeši žmonės.

|| Rusijos valdžia dūmai padavė reikalavimą skirti 100 milijonų rublių nepaprastiems kariūmenės reikalams, arba 30% daugiau negu tokiems reikalams buvo paskirta 1913 metuose.

|| Mergina May Richardson, kuri supjaustė brangų abrozda Trafalgar muzėjui, Londone, likosi teismo šešiams metams kaėjėjan pasiūta, tik kasžin, ar jai badavimu nepasiseks

publika pamatė beveik nežmoniską dviejų lietuvių stiprumą.

Programą išpildė du lietuviški milžinai: S. Poškevičius, krantiuvis savininkas ant Town of Lake, ir Pranas Norkus, neseniai atvykęs iš Rygos drutuolis.

Poškevičius yra, galetum pasakyti, milžiniškas vyras ir kilnoj 115 svary boles viena ranka, paskui 135, 185 ir pagaliai net 290 svary abiem rankomis. Paskutinis sunkumas buvo iš dviejų balių, užuotų ant storos geležinės stangos, ir, pačius jam stanga per vidurį, balių sunkumas, net geležinė stanga lenkė. Vėliaus Poškevičius viena ranka lengvai kėlė tris vyrus, kurių sunkumas išnešė 535 svarus. Tūrbūt, nedaug panašiai drutų vyrų galėtų tarp lietuvių atrasti.

Vakaro programą užbaigė Pranas Norkus, neseniai atvykęs iš Rygos ir pirmą kartą pasirodęs ant scenos Chicagoje. Norkus išėjo ant scenos medaliu apibūtinantis, ir plačia stanga skersai pėdus, — tai vis dovanos, kurias jam suteikė įvairios atletikos draugijos Europoje už atsiųstą atletikos sūrytį. Ir ne dyvai! Norkus parodė labai dailių atletikų dalykų, kurių Chicagoje lietuviai iki šiolie gal dar ir nebuvo matę. Norkus — nedidelis vyras, bet puikiai sudėtas, ir raišmenys gražiai išsivystę. Jį gali pavadinti puikiu atletu, tikrojo to žodžio pramėję. Čia pažymėti galime tik įdomesnius jo parodytus dalykus. Šeši vyrai, sukibę į lenčių, mėgino jį pertraukti. Nepavyko. Norkus jį pertraukė pats vienas. Vėliaus jis publikai davė išgyvenimui sunkią 2½ colių medinę plytą (iš kieto klevio). Šių plytų jis vienu smūgiu klaurai pervėrė plieniniu vieni (teveku) taip, kad net apie pusę colio vienes kiton puspen perlindo. Kitas pažymėtinas dalykas, nuo kurio publikai, taip sakant, akis iš kaktos dėlei nusistebėjimo išlindo, buvo tas: Norkus išsilenė apie 2 svary lenktinį peilį su aštriai nusmailintu galu. Metus jį ant žemės, jis išmigdavo į kieto medžio grindis. Tą patį peilį, įtempęs savo muskulius ant raukš, jis leido iš viršaus ant pasidariusio raumens kamuolio ir peilio smailas galas kiekvieną sykį atskodavo nuo raumens, tarsi guminė bolė nuo grindų, visai raumenį nesužeidžiant. Daugelį kitų įdomių dalykų jis rodė, kuriuos, ištikro, verta buvo pamatyti.

P. Norkus buvo Rygoj atletikos mokinioju. Girdėti, kad čia jis jau keliose jaunimo draugijose tapo pakviestas taipgi jaunomene atletikoj lavinti. Vertėtų, kad mūsų jaunimas tuomi pasinaudotų, nes iš visa ko matyti, kad P. Norkus yra savo dalyko žinovas.

Užbaigę reik dar priminti, kad šis vakaras neapsiejo ir be lenktyniavimo. Tarp nekurų mūsų atletų eina, matomai, giūnai, kuris iš jų stipresnis. Yra Chicagoje jau pagarsėjęs ristininkas Bancevičius. Šitas drutuolis čia pat išaukė risti su juom drutiančius Chicagoje lietuvių atletus Geštautą ir Dalkų. Aš, girdi, — sakė Bancevičius, esu, kaip matote, nedidelis vyras, bet iš 18 ristių aš pralošiau tik vieną sykį ir todėl noriu pamėginti su šiais dideliais vyrais — Dalkum ir Geštautu, nors ir už cigara.

Geštautas priėmė Bancevičius išaukima, apreiškęs, kad jis galys duoti "čandų" kiekvienam, kas su juo nori pasimėginti. Dalkus buvo piktas (Mat, Bancevičius yra daug mažesnis, bet žinomas, kaip "drapiežnas" ristininkas), ir vėliaus pasakė, kad, jeigu Bancevičius taip labai "stati", tai jis gali su juom risti bėle dieną už \$100 ar už būsimą pinigų net iki \$500.00.

Šitas užsivarinėjimas veda prie to, kad Chicagoje lietuvių drutuoliai, matomai, nori galutinai nuspręsti, kas turi turėti lietuvių čempiono vardą.

Vakara buvo surengęs "Ratų Rožės" lietuvių atletikas klubas, kuriame yra apie 150 narių. Klubas diikiai darbuojasi atletikos sūrytį ir daugelis mūsų jaunimo gali naudngai ir smagiai ten laiką praleisti.

Nuo 18-os gatvės. Pereitą savaitę pasirodė čia Apveždos Dievo parapijinė atskaita, išduota

vištinio klebono kun. Krušo. Pažymėtina, kad, apart pinigines atskaitos, jom pridėta dar ir lyg pamokslas, kuriame raginama atimti savo vaikus iš viešųjų "bedieviškų" mokyklų; taipgi žadinama nelaikyti savo namuose bedievių, bedieviškų laikraščių ir knygų; geras lietuvius-katalikus kviečiama pagalbon naikinti blogus papročius, bedieviškus laikraščius ir jų knygas.

Vieton visų šitų "bedieviškų" laikraščių ir knygų, patariama kiekvienose namuose laikyti katechizmas ir "Gyvenimas šventųjų..." Užtai piniginių atskaitų yra keletas klaidų: inėjimui-se parodyta \$14,476.11, o turėtų būti—\$14,476.06 (klaida 5 centų). Išejimuose parodyta \$14,865.71, klaida ant \$106.00. Turbut, per daug "katechizmo" buta.

Ant. Booben.

Naujos moterių draugijos gyvavimas. Naujai susivienijusi Pany ir Moterių "Rašancavos" Paspilinė Draugija, apie kurią buvo rašyta "Liet." No. 10, dabar kovo 15 d. turėjo savo susirinkimą, kame išsirinko sekančią valdybą: prez. — p. J. Karpavičiūtė; vice-prez. — p. B. Tarvidienė; prot. rašt. — p. E. Starodamkiūtė; fin. rašt. — p. J. Stankienė; kas. — p. E. Stankienė; kasos globėjomis — pp. Br. Starodamkiūtė, Ver. Pilpavičienė ir Fr. Stankienė; I maršalka — p. A. Gilienė; II maršalka — p. E. Kazlauskaitė; li-gionių globėjomis — pp. M. Ramnaskienė ir M. Lukošienė; policistė — p. O. Limanskienė.

Prie draugijos, nors ji dar neseniai susitvėrė, prisirašė jau apie 60 narių. Draugijos susirinkimai, sulgy padarytojo nutarimo, bus laikomi trečią kiekvieno mėnesio nedėdienį 1 val. popiet, mokykloje prie 32 pl. ir Auburn ave.

Šioji lietuvių moterių ir merginų draugija bus, regis, dar tik trečia panašios rūšies visoje Chicagoje. Nauda iš tokių draugijų mūsų seselėms yra labai didelė. Išistik ligai, tokios draugijos narė yra ne tikta tam tikrų lankytų prižiurima, bet gauna dar ir piniginę pašalpą. Tokios draugijos tat yra aprūpinimu nuo galimų nelaimių.

Draugystės Šanarė.

Įvairumai. Pereitą subatą "Aušros" svetainė "Birutės" draugija turėjo draugišką smagų vakarėlį.

— Tą pačią dieną Liet. Dakartų Draugija laikė savo mitingą Dr. Drangelio bute; pakel-ta keletas svarbesnių klausimų, tarp kurių paduota sumanymas, kad Liet. Spaudos draugija atkreiptų atydą ir neleistų lietuvių šmeižti panašiai, kaip tai padarė anglų laikraštyj F. Bagocius.

— Nedėlioj buvo gana gražus koncertas užtykų Davis Square parkutyj, ant Town of Lake; surėngė jį Jaunų Lietuvių Ratelis.

— Kovo 20 d. Hull House svetainėj žada buti koncertas ant vargonų; dalyvaus p. A. Počius ir p. E. Ona Klimavičiūtė.

p. S. Samul.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Nefaimingas, Roslyn. Antrašo nepaduotai, todėl netilps.
p. A. Brt, Camb. Sprendžiant pagai prisistatį mėginima, manome, kad vargai vertėtų tuom užsimti.
p. Joe. Pau, Detroit. Redakcija neturi tiesos išdavinėti pseudonimų. Mūnėto korespondencijoj niekas vardu nebuv įvardintas, todėl ir nėra pordas niekam užsigauti, jeigu tas buvo neteisybė; o jeigu buvo teisybė, tai vėl nėra už ką į pykti.
p. S. Ačiu. Kurios galėsim, tuos suanaudosim.
p. P. Samul.—as. Jeigu žmogus žino, kad puls, — tai past atsiešau. Nei mes, nei kiti laikraščiai iškalno negalėjo žinoti, kas atsitiks. Jeigu butume žinoję, tai, be abejonės, butume persegęje savo skaitytojus, vietok tokių dalykų iškalno niekas, ypač toli gyvenant, negali žinoti. Mes turime bent tai nusiraminti, kad mūsų laikraštyj tasai biznis niekadus nebuv garsinamas ir žmonių nesuvilijo. "Lietuva" išmėtė visus "stebuklingus" apgarsinimus ir daboja, kiek galėdama, kad pas ją nepakiltų joki apgavingi apgarsinimai, kurie galėtų jos skaitytojus nuskriausti. Jeigu mūsų administracijai žinoma, kad bent kurįs apgarsinimai yra nepadorūs, neteisingas, tai tokio apgarsinimo nedėdame ir ne didžiausius pinigų. Vienok skaitytojai privalo žinoti ir tai, kad nors "Lietuva" stengiasi priimti tik geresnius apgarsinimus, tai vienok ji visgi negali už visų apgarsinimų te-

singuma atsakyti. Mes visados būsim dėkingi savo skaitytojams, jeigu jie praneš mums apie tai, jeigu kartais kuris taptų "Lietuvai" tilpusiais apgarsinimais — suviltois: apgavimų apgarsinimų mes nereikalaujame, ir jų nedėsim, jeigu tik busime persitikinę, kad jie apgavingi. Kad Tamištos mūštas apgarsinimas tilpo kituose laikraščiuose, už tai, suprantama, mes atsakyti negalime. Tamištos korespondencijos nedėsim, nes dabar, po mėnesio suvirsum laiko, jau ir pėvėlu apie tai rašyti. Mėdžlame visas žinias mums kuogreičiausiai pranešti.

Kurims čia atsakymas neduotas. Peržiūrėsim ir, jeigu tiks, suanaudosim.
p. "Liet." Skaitytojas. Pamoksliniai korespondencijoj visai netinka. Kaip nekarta mus jau rasyta, reikalinga duoti vien faktai, surisant juos, jeigu reikalinga, su abėlu vienos gyvenimu.
p. Gegutė. Apie naujai susivienijusią kuopą buvo paminita praėjime numeryje. Todėl praleisime.
p. J. Žit. (Cleveland). Ellites, raš, galėsim atskirti suanaudoti.

Apgarsinimai.

VISUOMET SKUBINASI.

Neatbolnus žmogus visuomet skubinasi ir visuomet yra pėvėlai. Jisai laiko atidėjęs dalykus, jei paskutinei valandėlei, ir kuomet jisai sumano daryti ką nors, buna jau pėvėlu. Kai-kurie žmonės net neatboja laiku rūpintis savo sveikata. Mės visuomet patariame savo draugams gerai savim rūpintis. Jeigu jie neturėtų atsakančio apetito arba jeigu jųj jėgos mažintųsi, jie privalo išsyk vartoti Trinerio Kartaus Vyno Elixira. Šisai didis vaistas išvalys pidiurįs ir tuom pačiu laiku juos sustiprins. Nervingume, anemijoje ir silpnume jisai suteikia lauktąjį palengvėjimą. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 South Ashland ave., Chicago, Ill. Reumatikuose ir neuralgiškuose skaudėjimuose mės norėtume patarti jums Trinerio Limintą.

Jonas Šeškauskas,

620 W. 14th st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbrolio Antano Siraikos, iš Gabelių kaimo, Vijašiško parap. Zarasų pav., Kauno gub. Meldžiū atsišaukti adresu:

Antanas Miskinis,

2165 Russell st., Detroit, Mich.

Pajieskau savo pusbroliu Antano ir Povilo Urbony ir švogerio Bronislovo Nefo, visi trys iš Panevėžio pav., Kauno gub. Meldžiū atsišaukti adresu:

Rafolas Urbanas,

1429 So. Sangamon st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbrolio Klemenso Klovo, paeina iš Gabalauški kaimo, Akmenos val., Šiaulių pav., Kauno gub. Gyveno pirmiau Montreal. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Vincas Klovas,

37 Grove st., Winnipeg, Man., Canada

Pajieskau savo pusbroliu Džidoriaus ir Jono Kvėdary, iš Kreivių kaimo, Pa-gramontės parap., Raseinių pav., Kauno gub. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Domicile Kvėdaraitė,

(po vyru Petruskienė),

250 Valley st., Providence, R. I.

Pajieskau savo dėdžiū Juozapo Strawko, Povilo Viko ir Kazimiero Sadausko, J. Stravkas ir P. Vičas Amerikoj jau 22 metai. Turi svarbų reikalą. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiū atsišaukti adresu (už pranešimą \$10.00 dovanų):

Stasys Stravskas,

468 Northampton st., Easton, Pa.

Pajieskau savo pusbrolio Kazimiero Batučio, iš Kauno gub., Raseinių pav., Sidlavos par., Paraskalnių kaimo. Pirmiau gyveno 613 W. 14th pl., Chicago, Ill. Jis pats, ar kas kitas, malonėsite man pranešti šiuom adresu:

Jurgis Celdinas,

Hartford Hospital, Hartford, Conn.

Pajieskau savo pačios Magdelenos Plekavičienės (po tėvų Glozalaite) 24 metų senos; paeina iš Kulų parap., Raseinių pav., Kauno gub. Jį prasišalno nuo manęs kovo 4 d. su \$700. Turi 5 pėdas 5 colius augščio, apskritas baltos veido, rausvų plaukų, apie nosį veidas biskj ekuotas, sveria 165 sv.; kalba lietuviškai ir biskj angliskai, biskj slubuoja ir desinė rankos didj pirštą turi kolieką. Pirmiau gyveno Worcester, Mass., pas kvi E. St. Louis, Ill., o paskui mudu apsidėdėme ir gyvenome Clifford, Ill. Kas duos žinią, gaus \$5.00. Meldžiū atsišaukti adresu:

Jonas Plekavičia,

Box 72, Clifford, Ill.

Pajieskau savo draugo Vinco Brundzo, Mėgily kaimo, Mariampolės parap. ir pav., Suvalkų gub. Abudu karai išvažiavome iš Lietuvos lapkričio 10 d. 1913 m. Meldžiū atsišaukti adresu:

Mr. Jurgis Samuolis,

23 Egworth st., Worcester, Mass.

Pajieskau savo brolio Vladislovo Moeckaus (Sumas Kazimiero), paeina iš kaimo Girdvainių, Lietavos par., Raseinių pav., Kauno rėd, jau aštuoni metai kaip yra apsigyvenęs Amerikoj. Girdėjau, gyvena Chicagoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Eva Moeckaitė,

4690 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Juozo Stanaičio, paeina iš Zagarės parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Augstas vyras, pilgo veido, tamsių plaukų. Amerikoj 4 metai. Pirmiau gyveno Chicagoje; dabar, regis, Minneapolis, Minn. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Aleksandra Stanaitis,

2113 — 137th st., Indiana Harbor, Ind.

Pajieskau Barboros Varžinskutės (senai jau ištejęs), paeina iš Žvirgždės kaimo, Girdavų val., Panevėžio pav., Kauno gub. Pajieskau taipogi P. Račinskutės, iš Pimpikiški kaimo, Panevėžio pav., Kauno gub. Labai meldžiū atsišaukti adresu:

A. Žirkevičius,

2002 St. Clair ave., Cleveland, Ohio

Su pagarba, J. L. A. T. K.

Aty!

ZIRGVAIKIO PASK. IR BUL. DR. JA.
Jau gyvuoja 3 metai ir turi kapitalo suvirš 13,000.00.
Taigi, lietuviui, kurie norit suėdėti pinigų mokėdami tik po mažą sumą, prisirašykite prie šios draugijos. Dė ja laiko savo suviršinkimus kas sėdėdė vakara apie 8 val. vak. L. Azuko svet., 3301 Auburn ave., kerte 33 čios gat. Taipgi šita Dr. Ja skolina pinigų ant namų už priemana puoselę.
Nauja 14-ta serija atsidarys baandžio (April) 15 d. 1914 m. Kurie norite užsirašyti, atsilankykite po viršimėtu antrašu.

Pajieskojimai.

Pajieskau savo broli Vincentą Parrezi, iš Vienrankių sod., Papilės val., Šiaulių pav., Kauno gub. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Antanas Pareztis,

1010 — 2nd ave., Astoria, L. I. N. Y.

Pajieskau savo dėdės ir tetos Francisiaus ir Rozalijos Margavičių, paeina iš Kalviškių kaimo, Seinų pav., Suvalkų gub. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Juozas Margavičius,

318 Warton st., Philadelphia, Pa.

Pajieskau savo brolio Juozapą Šeškauską. Pirm septynių metų jis gyveno Philadelphia, Pa. Geltonais garbanuotais plaukais, apvalaus veido, vidutinio ūgio, mėlynomis akimis. Paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Vėvirėno par. Meldžiū pranešti antrašu:

Jonas Šeškauskas,

620 W. 14th st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbroliu Antano Siraikos, iš Gabelių kaimo, Vijašiško parap. Zarasų pav., Kauno gub. Meldžiū atsišaukti adresu:

Antanas Miskinis,

2165 Russell st., Detroit, Mich.

Pajieskau savo pusbroliu Antano ir Povilo Urbony ir švogerio Bronislovo Nefo, visi trys iš Panevėžio pav., Kauno gub. Meldžiū atsišaukti adresu:

Rafolas Urbanas,

1429 So. Sangamon st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo pusbrolio Klemenso Klovo, paeina iš Gabalauški kaimo, Akmenos val., Šiaulių pav., Kauno gub. Gyveno pirmiau Montreal. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Vincas Klovas,

37 Grove st., Winnipeg, Man., Canada

Pajieskau savo pusbroliu Džidoriaus ir Jono Kvėdary, iš Kreivių kaimo, Pa-gramontės parap., Raseinių pav., Kauno gub. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Domicile Kvėdaraitė,

(po vyru Petruskienė),

250 Valley st., Providence, R. I.

Pajieskau savo dėdžiū Juozapo Strawko, Povilo Viko ir Kazimiero Sadausko, J. Stravkas ir P. Vičas Amerikoj jau 22 metai. Turi svarbų reikalą. Jų pačių, ar kas juos žino, meldžiū atsišaukti adresu (už pranešimą \$10.00 dovanų):

Stasys Stravskas,

468 Northampton st., Easton, Pa.

Pajieskau savo pusbrolio Kazimiero Batučio, iš Kauno gub., Raseinių pav., Sidlavos par., Paraskalnių kaimo. Pirmiau gyveno 613 W. 14th pl., Chicago, Ill. Jis pats, ar kas kitas, malonėsite man pranešti šiuom adresu:

Jurgis Celdinas,

Hartford Hospital, Hartford, Conn.

Pajieskau savo pačios Magdelenos Plekavičienės (po tėvų Glozalaite) 24 metų senos; paeina iš Kulų parap., Raseinių pav., Kauno gub. Jį prasišalno nuo manęs kovo 4 d. su \$700. Turi 5 pėdas 5 colius augščio, apskritas baltos veido, rausvų plaukų, apie nosį veidas biskj ekuotas, sveria 165 sv.; kalba lietuviškai ir biskj angliskai, biskj slubuoja ir desinė rankos didj pirštą turi kolieką. Pirmiau gyveno Worcester, Mass., pas kvi E. St. Louis, Ill., o paskui mudu apsidėdėme ir gyvenome Clifford, Ill. Kas duos žinią, gaus \$5.00. Meldžiū atsišaukti adresu:

Jonas Plekavičia,

Box 72, Clifford, Ill.

Pajieskau savo draugo Vinco Brundzo, Mėgily kaimo, Mariampolės parap. ir pav., Suvalkų gub. Abudu karai išvažiavome iš Lietuvos lapkričio 10 d. 1913 m. Meldžiū atsišaukti adresu:

Mr. Jurgis Samuolis,

23 Egworth st., Worcester, Mass.

Pajieskau savo brolio Vladislovo Moeckaus (Sumas Kazimiero), paeina iš kaimo Girdvainių, Lietavos par., Raseinių pav., Kauno rėd, jau aštuoni metai kaip yra apsigyvenęs Amerikoj. Girdėjau, gyvena Chicagoje. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Eva Moeckaitė,

4690 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo brolio Juozo Stanaičio, paeina iš Zagarės parap., Šiaulių pav., Kauno gub. Augstas vyras, pilgo veido, tamsių plaukų. Amerikoj 4 metai. Pirmiau gyveno Chicagoje; dabar, regis, Minneapolis, Minn. Jo paties, ar kas jį žino, meldžiū atsišaukti adresu:

Aleksandra Stanaitis,

2113 — 137th st., Indiana Harbor, Ind.

Pajieskau Barboros Varžinskutės (senai jau ištejęs), paeina iš Žvirgždės kaimo, Girdavų val., Panevėžio pav., Kauno gub. Pajieskau taipogi P. Račinskutės, iš Pimpikiški kaimo, Panevėžio pav., Kauno gub. Labai meldžiū atsišaukti adresu:

A. Žirkevičius,

2002 St. Clair ave., Cleveland, Ohio

Su pagarba, J. L. A. T. K.

Pajieskau Ignaco Antanaičio, iš Naujiesčio miestelio, Panevėžio pav., Kauno gub. Turiu gyvųjų reikalą. Meldžiū atsišaukti adresu:

L. Nedvaras,

2342 W. 25th st., Chicago, Ill.

Pajieskau savo broliu Stanislovo Wadeskio. Gyveno 2 metai atgal Girdavine, Pa. Jo paties, ar kas apie jį žinotų, meldžiū atsišaukti adresu:

Peter Wadeski,

Box 352, Benton, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujamas: — vežėjas (driver) su kiek prityrimo ant keptuvės (bakery) vežimo, žinantis miestą. Užstovos — \$50.00. Kreiptis antrašu:

Mr. Zekas,

2321-7 So. Robey st., Chicago.

REIKALINGI AGENTAI!

Geriems vyrams gera mokestis. Rašykite laisą adresu:

A. Shneders,

P. O. Box 45, College Point, N. Y.

Chicago Lietuvos Dailidžių (Carpenters) Draugija reikalauja dailidžių (carpenters). Atsišaukite į draugiją, 2154 W. 23rd st., pas pirmininko pagalbininką kas vakaras nuo 7 iki 8 val. vak. Susirinkimai atsišaukia po 15-tai ketverge kiekvieną mėnesį, 2334 So. Leavitt st.

Reikalinga: — viena mergina prie ofiso darbo. Butų gerai, kad galėtų pagalbelti ir prie suvimo kartais.

Jos Puetya,

3700 Harrison st., Cor. Lawndale ave., Chicago, Ill.

REIKALINGI LIETUVIAI.

Mės mokam \$20 į savaitę agentams, kurie dirba dėl mūsų per visą dieną ir 48—kurie darbuojasi tikta vakarais, pardavinėdami mūsų aukšnius, sėdabrinus ir nikelinius laikrodžius ir rezežlius savo draugams ir visokiems darbininkams žmoniems ant išmokėsio po \$1 arba \$2 į mėnesį; mokame taipogi ir \$15 į savaitę agentams pagalbininkams ir tūkiam, kurie keliauja podrauge su mūsų agentu, kalbančia angliskai. Patyrimas nereikalingas. Tik teisingi ir geri žmonės yra reikalaujami. Paduokit dabartinį savo užsiėmimą.

MANAGER,

Box 954 Dept. 71 New York City

Reikalingas jaunas gabus vyras prie bankinio ofiso. Turi buti gery tėvų sunis, doras, blaivas ir baiges bent pradinę mokyklą. Turi mokėti lietuvišką, angliską, lenkiską ir rusiską kalbas. Atsišaukti tikta raštu, nurodant, kur gimęs, augęs, kokį mokyklą baigęs, kur, kaip ilgai ir kokį darbą dirbęs. Reik paduoti taipgi vardus ir adresus giminių ir ypatų, kuriuos jį galėtų rekomenduoti. Rašykite adresu:

S. 461 Tribune

Išpardavimas

Dabar Eina.

MORRIS & GOLDSCHMIDT

1922-1932 SO. HALSTED STREET
CHICAGO, ILLINOIS

PRIEŽASTIS ŠIO DIDELIO ATPIGINIMO.

Mūsų randa greit pasibaigę, ir mes esame priversti apiešti retail biznį ir pašvesti mūsų visą laiką wholesale interesams. Po 40 metų paselkimo ir garbingo biznio vedimo Pietvakarinėje dalyje, prie 1922-1932 S. Halsted St., Morris & Goldschmidt liko priversti apiešti retail biznį ir pasiūlo ant išpardavimo visą savo susidėmą iš \$100,000 vertės rankų darbo rubų, červerykų ir apardalų, įtarpinant mūsų pačių ir kitų garsių išdirbysčių, gerai žinomų vertę šio tavoro per 40 metų. Geriaus negu pardavus viską ant syk, mes nutarėme duoti progą šios apiešties žmonėms pasinaudoti greitai, pradėdami serdą, Kovo 18-tą, kada mes pradėjome negirdėtą rubų išpardavimą; tokio nebuvo dar Chicagoje, kaip kad mūsų visas tavoras už \$100,000 turi būti išparduotas į 21 dieną, nes mūsų randa pasibaigę, ir mes turime apiešti seną namą.

KAINOS NUMUŠTOS VISOKO.

Atsimink čia dar randasi šimtai rubų kurių vieta nevelina mums čia paminėti — Nieko nepaliksimė.

SIUTAI VYRAMS.

Vyriški siutai geriausios medegos ir naujausio stiliaus. Buvo parduoti Morris & Goldschmidt po \$10.00. Dabar kainą \$8.95.

Rankų darbo vyriški siutai, daryti iš puikios vilnonės medegos ir dailiai apsiuvinėti, parduodami Morris & Goldschmidt, po \$12.50, vėliausi modeliai, išpardavimo kaina \$4.95

Vyriški siutai visų mielių, viena ir dyliu eilėmis guzikų, naujausių stilių daryti Amerikos geriausių siuvėjų, parduodami Morris & Goldschmidt po \$15.00, išpardavimo kaina \$5.85

Geriausios vertės pasiūlytos Chicagoj 200 vyrų puikų siutų, darytų užsienyje, ir Amerikos vilnų 1914 m. modeliai, parduodami po \$18.00. Išpardavimo kaina \$7.45

300 rankų darbo pavasarinų siutų, darytų vėliausių dviejų ar trijų guzikų stiliuje 1914 m., su puikiais išsiuvinėjimais. Darytų mūsų pačių fabrike dėl pavasario, parduoti po \$20.00. Išpardavimo kaina \$8.95

Visu geriausi rankų darbo siutai įtarpinama šiame skyriuje. Mes niekad nepardavėme jų pigiau, kaip \$30.00. Puikiausios medegos, naujausios paternos artistiskai įjymiai pasiuti, parduodami Morris & Goldschmidt po \$3.00. Apleidami biznį, parduodame po \$12.95

OVERKOTAI.

Pavasariniai Overkotai Oxford pilko Cambridge Vicunas ir Coverts medegos, paprasta Morris & Goldschmidt kaina \$20.00. Dabar po \$6.95

Melton & Kersey Overkotai šiltas pamušalais, šilkinio aksomo kalnierių, visokių stilių, visokių ilgių, parduodami Morris & Goldschmidt po \$12.50. Vėliausių modelių, laike šio išpardavimo \$4.95

Geriausi \$18.00 overkotai Amerikoje storos Vicuna medegos, puikiausios medegos, \$18.00 modelio. Morris & Goldschmidt išpardavimo kaina \$6.95

PASARGA.

Karo lėšos užmokamos visiems perkantiems už \$10.00 ar daugiau. Juk tai užsimokės tau atvaizuoti iš visų miesto kampų.

VAIKŲ DRABUŽIAI.

Vaikų siutai parduodami Morris & Goldschmidt po \$2.50

Vėliausių modelių dabar .....79c.

Vaikų Knickerbocker siutai, geriausių patėnių, Norfolk stiliaus, visad parduodami Morris & Goldschmidt po \$3.00

apleidžiant biznį, tikslai po \$1.29

Mažų vyriukų siutai 2½ iki 7 metų mielos, vėliausio Russian stiliaus, maišytos medegos ir blue serge, siutai po \$5.00

Išpardavimo kaina \$2.29

KELINĖS VYRAMS,

JAUNIEMS VYRAMS IR VAIKAMS.

Mūsų kelinių skyrius yra pigiausias, susideda iš visokių kainų ir mielių, žemiaus paduodame keliata išpardavimo kainų, kurios bus parduodama tol kol jų bus.

2000 porų Vaikų Knee Pants Knickerbocker nuo 4 iki 18 metų vaikams, parduodama Morris & Goldschmidt po 50c. Dabar po 12c.

Vaikų Knickerbocker vienu vilnų parduodamos pas Morris & Goldschmidt, po 75c, ir \$1.00, išpardavimo kaina, ...39c.

Vyrų kelinės Wearproof Wellington medegos, tobulai tinkančios, parduodamos Morris & Goldschmidt po \$1.00. Vėliausių modelių, apleidžiant biznį, kaina .....49c.

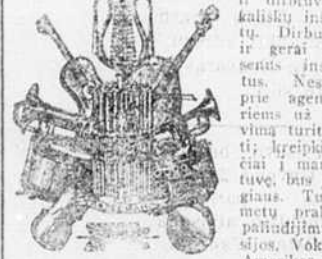
875 porų \$5.00 vilninių kelinių, kurių negalima gauti niekur pigiau. Kol bus, Morris & Goldschmidt parduos po \$2.29

MORRIS & GOLDSCHMIDT

1922-1932 SOUTH HALSTED STREET

J. J. STASULANIS.

PRAKTIŠKAS IŠDIRBĖJAS IR PARDUOJAS MUZIKALISKŲ INSTRUMENTŲ.

Turini Krautuvė ir dirbuvė muzikinių instrumentų. Dirbė naujais ir gerai patarais senais instrumentais. Niekada nepasirodė prie agentų, kuriems už patarimą vengia turėti mokytis; kreipkitės tiesiai į mano dirbuvę, bus jums pigiau. Turini 3 metų praktika parduodant ir išdirbiant. Vokietijos ir Amerikos kūrėjų ha atlieku kuogeriausiai. Mano krautuvėje yra didelis pasirinkimas įvairių muzikalių instrumentų, ir mano kainos daug pigesnės kaip kitų. Jei pirksite nebuviu kom noru užgėdinti, tai, atpermainu, arba patarsiu uždėk. Savo darba garantuoju.

J. J. STASULANIS,
3231 S. Halsted St., Chicago, Ill.

MOKYKLA SOKIŲ.

Prof. Julius Salkauskas užtikrina, kad išmokys šoki kiekvieną jauną ar seną. Išmokiniu visą 6 rusų, taip, kad gali trępti eiti šoki publikai. Taipgi išmokiniu ir kitus šokus su keleta vakarų. Mokiau kas vakarais. Loketijos yra nuo 7 val. vak. iki 11 val. Prof. Julius Salkauskas praneša visiems, kurie nori išmokti šokti, ateiti dienomis nuo 9 valandos ryto ir net iki 11 valandos vakare. Taipgi mokiniu visokius šokus Buck & Wing, Buck Skirt, Irish Jig, Clog, Spanish Waltz, Two Step, Slide Step. Pirma Lietuviška Mokykla Ameriko! Mokytojai: Miss Ruth D. Brown, Miss Joanna Valets, Prof. Julius Salkauskas, 1843 S. Halsted St., Chicago. Kožna pėtyčios vakarą atsiubina geriausia muzika. 1843 S. Halsted St., cor. 19th St. Phone Canal 3762.

FARMOS! FARMOS!

Turli pardavimui farmų Didžiausioje Lietuvių Kolonijoje, kur yra apie 210 lietuvių, turinčių nuosavas farmas. Ta kolonija randasi Michigan valstijoje, Lake, Mason ir Manistee pavietuose. Žemės yra prie pat geležinkelio ir arti portavų miestų ir miestelių. Turli daug neįdirbtos žemės parduoti visoki didumo farmoms; prekė nuo \$9 iki \$25 už akrai. Turli gerų gatavių su būdinkais, gerais ir prastais, su sodais ir be sodų, prekė jų sulys būdinkų gerumo ir įtaisymu nuo \$25 iki \$75 už akrai. Parduoti ir ant išmokesties, išpradžių suvis mažai torėlia mokesti, o ilkusios "amos" pataukiamos nuo 6 iki 10 metų laiko. Žemės kuogeriausiai ir visokios; kokios torės, tokios gali pasirinkti. Lygus laukai su mažomis kalvikėmis. Turli sale upelių ir ežerų. Oras kuogeriausiai, vanduo geras ir įgyvat. ganykmas. Javai visoki kuogeriausiai užauga. Rasykite tuoj; gausi dovani knygutę ir visokios literatūros, kur rasite viską alkiai ir teisingai aprašytą. Ir mapą. Atvaizduokite tuoj. Kaip pribusite į vietą, tai žemiaus paduosiu adresu tuoj telefonuoti į mane. Aš esu farmeris ir gyvenu ant farmos; tuoj pribusiu su automobilu ant dyro ar į hotelį ir palmsiu jus ir apdysiu visokias žemes, iš kurių galėsite pasirinkti sau tinkamą. Adresas: Antoni Kleidis, Peacock, Lake County, Michigan.

Antoni Kleidis, Peacock, Lake County, Michigan.

GERA PROGA!

Gramatika išgūskoskalbos mokyklase mokytojo (apdaryta) \$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokyklasekaltyti ir rasyti be mokytojo 15c
Naujas Budas mokyklasekaltyti be mokytojo 10c
Aritmetika mokyklasekaltyti rasyti, su paveikslais (apdaryta) 35c
Viso \$1.00
Kas atsins šilkinis šita apgarsinimą iš "Lietuvos" ir \$1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62
New York City

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsienėjusias ir pasilpančias vyrų ligas.

Dr. J. KULIS

Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.

SEKRETAS.

Didesnis dalis ligų paeina nuo mėsos ir pilvo.

Pilvas yra svarbiausia dalis mūsų kūno mašinerijos.

Maistas yra medžiaga, kuri tuos šinerij varo.

Todėl yra labai svarbu sveikatai kad ne tik maistas, bet ir pilvas būtų gerai.

Blogas maistas sugadinti gali ir geriausią pilvą.

Blogas pilvas sugadina ir geriausią maistą ir pagindo daugelį pavojingų ligų. Tie tik ligai ir sveikata gyvena, kurių pilvas yra geras. Todėl, jeigu tik pajaučiate kokią nesusmagumą pilve, jeigu viduriai yra kietai ir nedidėja reguliariai, jeigu jaučiate abelina nusilpėjimą ir aptingimą, tai vartokit tuojau Salutaras Bitter, kuris suteiks jums greitą palengvinimą ir apsaugos nuo aršesnių pasekmių.

Salutaras Bitters galite gauti visose aptiekose ir salinuose, o kur negalite jo gauti, tai reikalaukit nuo SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION, 4614 So. Wood St., CHICAGO, ILL.

Telephone Yards 4780

K. J. FILIPOVIČIUS

Parduoja už labai žemas kainas (prekes) namus, lotus ir farmas, kurių turi didžiausią pasirinkimą. Apaugaia daug ugnies namus, bintus ir furniurus geriausiose kompanijose. Perkantiesiems properte dirba visokias reikalingas popieras ir parupina pasoklas, morkogecius. Parduoda lotus visose Chicago miesto dalyse nuo \$500 iki \$5000 aukštiaus. Taipgi turi ant pardavimo biznį ir binturių namų su bintais, arba be jų. Apaugaia žmonių gyvastis palepa ligos ir nelaimės atsitikimose. Reikalinga agentų. Reikalingi agentai, atsiukite sekantį antrą: 58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250. Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

58 W. 33rd St., Chicago, Ill. Telefonas Drovers 2250.

Ofiso valandinė nuo 9 val. iki 10 val. ir ryto, ir nuo 5-tes val. iki 9-tes val. vakare.

RUSIJOS VIENITELE TIESIOJIMO RUSIJOS
IR AMERIKOS LINIJA TARP KANADOS

Greiviai, Puikiai, Did laisvi
deleji ir kiti pasididinti laivai tarp Liep-
jais ir New York ir nuo New York iki Rot-
terdam ir Liepajaus. Vidutinis kainos. Kreiptis
prie A. E. Johnson & Co., Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York, N. Y.

2 KATALIOGAI DYKAI!

Visu lietuviškų KNYGŲ nuo
seniausios iki naujausios
laidos, pilnas naujas katalogas,
80 pusl., bus pristatytas DYKAI
MYLETOJAI MUZIKOS, Čia gali gauti
gerą muzikališkų instrumentų
katalogą, įvairiausių armonikų,
koncertinių, klernetų ir t. t.
Reikalingi knygių platintojų agen-
tai iš mažesnių miestelių, parduotuvė-
nų ir laisvųjų prekių. Adresas:
M. J. DAMIJONAITIS
903 W. 33rd St., CHICAGO, ILL.

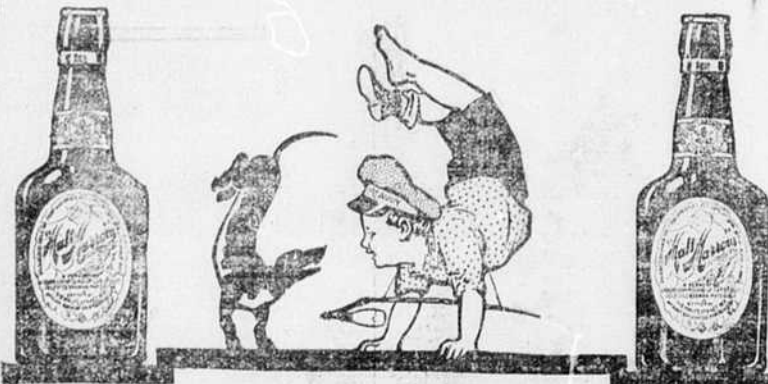
JUBILIEJAUS NUMERIS.

Šiandien išleidžiame jubiliejaus ir
25 metų jubiliejaus numerį. Šis
viena yra 15, 25 ar 30 metų. Toks
tai metas atsiminti.
Ir šie metai tuo yra ypatingi, kad
didžiausias lietuvių laikraštis "Katali-
kas" susilaukė 15-ojo metų jubiliejaus ir
išleido gerą jubiliejaus numerį, pilną
paminklų ir įdomių raštų. Anksčiau
svaichio 5-ojo numerio yra anketa ir
klauskimas: "Kas šiandien būtų svarbiau-
siai lietuvių kultūros pakėlimui Ameri-
koje?"
Šis jubiliejaus "Kataliko" numeris
kiekvienas priklauso pigiai atsiminti. 25
10c bus pristatytas kiekvienam. Reika-
laikite tuojau, kol neisibaigė.
Rašydami adresuokite:
J. M. TANANEVICA,
3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

28 metų senas laikraštis VILNIEČ LIETUVNINKU

EINA KAS GEREDA, BROOKLYN, N. Y.
Ir paduoda daugiausiai gerų ir svarbių ži-
nių iš Amerikos, Europos ir viso svieto. o
prenumerata kaštuoja metams tik \$2.00;
pusi metų \$1.00. Užrubežiuose: metams
\$3.00; pusė metų \$1.50.

RAŠYK ADRESU:
J. J. Paukštis & Co.
120-124 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.

SVEIKATOS TURTAS

yra daugelis pagidantinas negu anksčiau. Jeigu jums stygta galviančių gy-
vybės jėgų, jeigu jums kramtas nevelkita teka jūsų gipso, jeigu jums nervai
yra ant pėsčiųjų krašto —

Malt Marrow

gyvybės duodantis tonikas, sugrąžina jums gerą sveikatą, gerą laimę. Kaip nery-
gūdius patalpiname ir maistas anksčiau bei blogai besimaistantiems, jėgai nesu-
lyginamas. Užsakykite šią išsk. Telefonas Calumet 5401. Turėkite jį
pristatytą šiandien. Apsisugokite pamėgdžiojimų. Reikalaukite nuo mus knyge-
les: "Zinoma Vėžio Gydytojai" (Eminent Physicians of the West).
ICCAVOY MALT MARROW DEPT., CHICAGO.

Bell System

Retail-pirklių nuostoliai, paei-
nanti iš permažų orderių,
veikiai yra sumažinami Toli-
mos Distencijos Telefono var-
tojimu.

Kuomet toki pritrūkimai atsi-
taiko, vienintėlis pirklio išėj-
imas yra įgyti stokuojančiųjų
prekių galimai trumpiausiam
laike.

Davimas žinios per Tolimos
Distencijos Telefoną yra grei-
čiausias ir veikiausias budas pas-
kubinti pasiuntimą.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Official 100

Turek Savo Namuose

Geriausią Degtinę* (arielką) jei
nori būti sveikas ir turėti kuom
pavaišinti savo mylimą svečią.
Daktarai rekomenduoja už geriau-
są degtinę

S-O-L-O Rye

Kaipo Skanų, Tvirtų ir sveikų gėrimų
Geriausiais pastiprinanti, priimama, skani
ir sveikiausia stalava degtinė.

Gaunama visuose geresniuose Salunuose
STRAUS BROS. CO., 1501 Broadway, DEPT. L, CHICAGO, ILL.

216 W. Madison St.

A. CHAPOSKE, IRT. PODLASKIS lietuvių agentai

ANTANAS A. ŠLAKIS ADVOKATAS

Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališ-
kas visuose teismuose (suduose). Peržiuri
obstraktus ir padirba visus kitus legališkus
dokumentus.

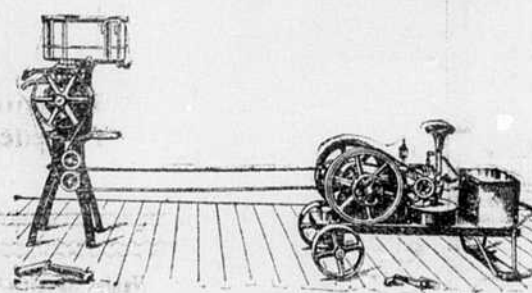
MIESTO OFISAS:

Room 510 Ashland Block
Cor. Randolph and Clark Sts.,
CHICAGO
Telephone RANDOLPH 1307

BRIDGEPORTO OFISAS:

3255 So. Halsted, Street
(Priešais 33-ąją gatvę)
VAKARAI: nuo 7 iki 9 val.,
išs. iriant nedėliais
Telephone DROVER 5326

Internatinoal Harvester Smetonos Koštuvas

YRA daugybė priežasčių, kodėl jums reikia turėti
smetonos koštuva, jeigu jus turite tris karves ar
daugiau. Jus turite iškosti pieng melžiant, kada lengviausia
yra gauti visą smetoną. Galite penėti šiltu maistingu nu-
griebū piliu paršus ir verselius. Tas užėdys laiką ir neduos be
reikalo išlaikyti pienin ir jums sumažins darbo.

Yra daugiau priežasčių kodėl turite nusipirkti International smet-
tonos koštuva—Lily, Bluebell ar Dairymaid. Viena šiu masinų iš-
kō visą smetoną iš jūsų pieno, vargiai paliekant bent lašą smet-
tonos galone pieno. Žemą pripildymo būklinę lengvai pripilti: smir-
stis yra pakaktinai augstai, kad galima vartoti 10-ties galonų būklinę iš-
kōstam pienu. Masina turi tvirtus rėmus su atviru pagrindu, kuri
galima pilnai sanitariskai užlaikyti. Pajėgos tekiniai lengva prita-
kyti vartojimui be kokių spėkos.

Klausk vietinio pardavėjo, kad parodytų vieną šiu I. H. C. smet-
tonos koštuva. Jeigu jis jų neturėtų, nukreik nepirkes, parašyk
mums ir mes pranešime kur galite pamatyti. Mes taipgi jums at-
siųsime knygų, kurios išpaškos jums viską apie International Har-
vester smetonos koštuvas. Rašykite savo laiško

International Harvester Company of America
(Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Dearing McCormick Milwaukee Osborne Plano

ANOLA ANTI-PAIN BALM

Nuo persalimo, Kosulio, Kataro, Uždegimo
pažandžių, Nervų skausmo, Gerklės skaudėj-
imo, Užkimo, Galvos skaudėjimo, Strėnų ir
muskulų skaudėjimo, Grypos, Reumatizmo,
Podagros ir daug kitų skaudulių. Anola yra
geriausias ir paskmingiausias išlaikiniu vaistu
kaip skausmą, taip ir jauniems ir vaikams.
Prieš 50 centų, su pristatimu 55 centai.

Atsiųskit 10c pristatimui mažos bandymo skrynutes
Anolos ir persitikrinkit apie jos gerovę. Adresuokit:
S. K. SASS,
1725 W. 18th St., Dept. 6, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.

Isteigta 1893 metuose.

Valdo kelesdešimt bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIMA pinigų taupinimui nuo vieno Dolierio iki didžiausių sumų ir moka už
juos 3 procentą metams.

SKOLINA pinigų pirkimui ir statymui namų Chicago mieste.

PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir storus ant lengvų
išmokėsių.

PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.

ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigų paliktus kitose bankose.

ISMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant rusų.

SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.

PARDUODA Sifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rosijos konsulio pas
portus važiuojantiems Lietuvon, Rusijon.

BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas,
bilas ir visokias kitas išmokėtis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias
budas vedimo rokundų biznyje. Jokiis biznieriis be bankos čekių negali ši-
dien atsakančiai savo biznį vesti.

PADARO Dovieennastis, ir visokius kitus rejeentališkus raštus gerai ir pigiai.

PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiausiai įrengtoje Bankoje, prie
kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti visus savo reikalus
per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Atvažiauvusius iš KITUR MELDŽIAME aplankyti ir mūsų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Naujas Savaitės Laikraštis "ATEITIS"

"Ateitis" yra lepatyviškas laik-
raštis, taraujantis jaunimo
ir kultūros reikalus. Tal-
pina daugybę įvairiausių ži-
nių. Didelio formato, 8 pusl.
Kaina tik \$1.50 metams, o
85c. pusel metų.

"Ateiti" išleidinėja bendrovė,
inkorporuota ant \$25,000. Da-
bar laikas užrašyti "Ateit-
ti". Reikalaukit vieno nume-
rio pažūrėjimui uždyka.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"

366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Ar matei kada nors laikraštį

"DRAUGA"?

"DRAUGAS" yra 8-nių puslapių
didžiausio formato, vedamas ge-
riausių redaktorių. Rasi jame
geriausių raštininkų raštų ir vi-
sokių žinių iš Lietuvos, Amerikos
ir iš viso pasaulio. "DRAUGAS"
gvidena svarbiausius gyviusius
lietuvių reikalus.

"DRAUGAS" atsielna metams \$2, pusel m. \$1

Užrubežiuose metams \$3, pusel metų \$1.50

Rašydami laiškus adresuokite

DRAUGAS PUB. CO.

2634 W. 67th St. Chicago, Ill.

DRAPANOS!

Drapanas gali vi-
sur pirkti, bet taip ge-
rų drapanų, taip gra-
žiai pasiutų, taip gra-
žiai ant apsilvilkusio
gulinčių ir taip pigio-
mis kainomis niekur
nerasi, kaip letuviš-
kame Štore:

THE BRIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-48 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Mat, mums drapanas dirba geriausios sviete fir-
mos: HART, SCHAFFNER & MARX, LEVIS BROS.
ir kiti didelėmis daugybėmis, už tai mes gauname ge-
riausį tavorą, geriausių darbą ir žemiausias kainas, ir
už tai galime ir savo kostumeriams parduoti geras dra-
panas pigiai. Musų Štoras gauna kasdien pirkejų vis
daugiau ir daugiau, užtai kad mes juos užganediname.

Ateikite ir Patys Persitikrinkite.

Mūsų štoras yra atidarytas ir vakarais: Utar-
ninkais, Ketvergais ir Subatomi iki 9 valandai.

THE RIDGEPORT CLOTHING CO.

3246-3248 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Rusiškas Dovieennastis,
Pasportus, Affidavitus,
Kontraktus Pirkimo Namų ir
Biznių ir Visokius kitus Rejeenta-
liškus Raštus Geriausia Padaro

LIETUVOS REJENTALISKAS BIURAS

Iškolektuoja vekselines paskolas, algas, da-
les ir pinigus, paliktus kitose bankose Ame-
rikoje ir Europoje greitai ir pigiai.

LIETUVOS REJENTALISKAS BIURAS

A. OLSZEWSKIO BANKOJE
3252 SO. HALSTED ST., CHICAGO.

BIURO VALANDOS:

Utarininkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 6 iki 9 vakarais
Nedėliomis nuo 9 iki 12 rytais

Garsinkitės visi "Lietuvoje"